

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, VASARIO - FEBRUARY 13, 2007

Vol. XCVIII Nr. 30

Vasario 16-osios minėjimas: apie išbandymus ir Lietuvos vaidmenį

Iš kairės: Stanley Balzekas Jr, Andrejus Nekrasovas, prof. Tomas Remeikis.

Jono Kuprio nuotr.

Dalia Cidzikaitė

Šiometinis Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas, suorganizuotas Amerikos lietuvių tarybos Čikagos skyriaus, ne tik paminėjo ir atšventė Vasario 16-ąją, bet dažnai tokiems minėjimams nebūdingai — pažvelgė ir į šių dienų Lietuvą bei jos laukiančius naujus iššūkius. (Dar rimčiau ir detaliau juos įvardijo vos prieš dieną, vasario 9 – 10 dienomis, Washington, DC įvykusi Joint Baltic American National Committee, Inc. suorganizuota konferencija „Oil and Blood: Baltic Energy and the Legacy of Communism“, apie kurią „Draugo“ skaitytojai galės perskaityti jau šią savaitę). Lietuvos nepriklausomybės atkūri-

mo 89-erių metų minėjime dalyvavo keturi garbės svečiai: dr. Darius Furmonavičius iš Didžiosios Britanijos Bradford universiteto, Illinois senatorius Dick Durbin, žurnalistas David Satter ir kino bei teatro režisierius Andrejus Nekrasovas.

Pirmasis šventėje kalbėjęs svečias dr. Darius Furmonavičius savo kalboje kiek ilgiau užtruko ties laikotarpiu, kai Lietuva antrą kartą atkovojo nepriklausomybę. Komentuodamas šį laikotarpį, dr. D. Furmonavičius rėmėsi buvusio JAV finansų ministro James Baker archyvine medžiaga, kuri kol kas yra uždara pla-

čiai visuomenei. Dr. D. Furmonavičius, ketvirtas asmuo, priėjęs prie James Baker archyvų, teigė, jog jam, peržiūrėjus aukšto JAV pareigūno laiškus ir kitus dokumentus, tapo aišku, jog tada, kai JAV darė nuolaidas Sovietų Sąjungai, Sovietų Sąjunga stipriau spaudė Lietuvą ir atvirksčiai — kai JAV valdžia nenuolaidžiavo Sovietų Sąjungai, Sovietų Sąjungos kumštis, nukreiptas į Lietuvą, siek tiek atsignauzdavo.

Kita vertus, įsitikinęs svečias, tokia JAV politika buvo paremta Amerikos baime išprovokuoti Sovietų Sąjungos karinę reakciją. Todėl, dr. D. Furmonavičiaus teigimu, ilgą laiką JAV Lietuvos siekių tapti nepriklausoma tiesiogiai nerėmė. Tačiau Sovietų Sąjungai ėmus ryžtingesnių veiksmų — paskelbus ekonominę blokadą Lietuvai, Amerikos vyriausybė užėmė kur kas griežtesnę poziciją Sovietų Sąjungos ir Lietuvos atžvilgiu.

Po kruvinos sausio 13 nakties Vilniuje JAV prezidentas vienareikšmiškai pareiškė, jog jei Sovietų Sąjungos vadovas Michailas Gorbačiovas ir toliau laikysis tokios taktikos Lietuvoje, Amerika nutrauks bet kokius ekonominius santykius su Sovietų Sąjunga. Anot dr. D. Furmonavičiaus, JAV nuo pat pradžios laikėsi nuomonės, jog Sovietų Sąjunga pati turėtų priėti prie sprendimo paleisti Lietuvą ir

Nukelta į 6 psl.

Buvęs KGB darbuotojas pralaimėjo bylą

Vilnius, vasario 12 d. (BNS) — Vilniaus apygardos administracinis teismas pirmadienį atmetė buvusio sovietinės saugumo represinės struktūros — KGB — darbuotojo Kęstučio Džiauto skundą dėl neturtinės žalos priteisimo iš valstybės.

K. Džiautas iš Lietuvos valstybės siekė priteisti 100,000 litų. Teismas nepriteisė nė lito.

Šis teismo sprendimas dar gali būti apskųstas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

K. Džiautas yra laimėjęs bylą prieš Lietuvą Europos žmogaus teisių teisme (EŽTT) Strasbourge prieš dvejus metus.

Buvęs prokuroras K. Džiautas reikalavo, kad Lietuva pakeistų įstatymus ir leistų privačiame sektoriuje įsidarbinti buvusiems KGB kadriniams darbuotojams.

2004-ųjų liepą EŽTT pripažino, kad Lietuva tokiais apribojimais privačiame sektoriuje pažeidė Europos žmogaus teisių konvenciją.

Buvusio Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroro K. Džiauto ir buvusio Šiaulių mokesčių inspekcijos darbuotojo Juozo Sidabro skundus dėl jų teisės būti nediskriminuojamiems ir pasikėsiniui į privataus gyvenimo apsaugą Strasbourge teismas tuomet patenkino iš dalies. Lietuvos Vyriausybė buvo įpareigota abiem nukentėjusiems skirti kompensacijas.

Nekilnojamojo turto kainų burbulas — nesusprogdinamas

Tipiškas daugiabutis namas Lietuvoje.

„Comliet“ nuotr.

Klaipėda, vasario 12 d. (ELTA) — Būstą įsigyti norintys žmonės pasiklydo tarp ekspertų prognozių. Taip ir nesulaukę ilgai žadėto nekilnojamojo turto kainų burbulo sprogdimo pirkejai nebežino, ką daryti toliau —

tikėtis, kad kainos greitai laiku kris, ar patikėti britų ekspertų prognozėmis, jog būstas mūsų šalyje šiemet dar brangs 20 procentų.

Lietuvos nekilnojamojo turto rinkos žinovai

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais.
- Ekomikos augimą nustelbia mažėjančios užsienio investicijos.
- Premjero vizitas Garliavoje.
- Lietuvių telkiniuose.
- „Ateitį“ apžvelgiant.
- Alma Adamkienė lankėsi Kr. Donelaičio lit. mokykloje.
- Keliautoja meno erdvėmis.
- Gyvenimo prasmės ieško ir vaikai.

Vallutų santykis

1 USD — 2.65 LT
1 EUR — 3.45 LT

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

*****ORIGIN MIXED ADC 604 PERIODICALS
S54 P7 GRATS 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-12-07

SVEIKATOS KLAUSIMAI

DALIUS KĖDAINIS, M.D.
Saint Louis, MO

Man nustatė diabetą (cukraligę) Ką daryti toliau?

Viena dažniausiai pasitaikančių ligų mūsų visuomenėje yra diabetas. Juo serga apie 6 procentai Amerikos žmonių, kita tiek žmonių turi diabetą, bet jie to dar nežino. Kitas skaičius, kurį norėčiau paminėti, yra, kad tik 25 proc. diabetu sergančių pacientų gali pasigirti, kad jų diabetas tinkamai kontroliuojamas.

Diabetas nustatomas vis dažniau. Tai manęs nestebina, nes Amerikos visuomenėje nutukimas, gausus riebus ir nesveiko maisto vartojimas, fizinio aktyvumo stoka jau pasiekusi epidemijos lygį. Kita vertus, norėčiau priminti keletą klinikinių studijų rezultatų, kurie parodė, kad palyginus panašias (pagal amžių, svorį, ūgį, medicininių problemų skaičių) kelių tautų grupes, gimtųjų šalių gyventojai serga diabetu rečiau, nei gimę tose šalyse, bet vėliau atvykę ir nuolatinei apsigyvenę Amerikoje. Tad, nors ir paveldėjimas turi šiek tiek įtakos polinkiui susirgti diabetu, bet dar ir dar kartą norėčiau priminti, kad pagrindiniai rizikos faktoriai yra nutukimas, nesveikas maistas ir fizinio aktyvumo stoka. Taipogi rizika didėja su amžiumi: Nesinorėtų mityti akmenis į savo tautos daržą, bet kiek mūsų, lietuvių, galime pasigirti, kad nebijome lipsti ant svarstyklių, o, pamatavę savo svorį, esame patenkinti rezultatu?

Kas yra diabetas? Iš esmės tai yra medžiagų apykaitos sutrikimas, sukeltas išsivysčiusių gliukozės apykaitą reguliuojančių hormonų pusiausvyrai. Gliukozė gaunama, suvirkštinus maistą, ji pasisavinama į kraują. Kraujas atgabeną gliukozę į kūno audinius, kur ji naudojama kūno ląstelių energijos apykaitoje. Tačiau tam reikalingas „tiltas“, kuriuo gliukozė patenka į ląsteles. Šia funkcija atlieka insulinas, specialus hormonas, gaminamas kasoje. Trūkstant insulino, gliukozė negali patekti į audinius, kaupiasi kraujyje ir sukelia diabetą. Insulinas padeda audiniams naudoti gliukozę, tuo sumažindamas gliukozės kiekį kraujyje. Priešingas insulinui hormonas gliukagonas taip pat gaminamas kasoje. Jis skatina audinius (pvz., kepenis) išskirti gliukozę, tuo padidindamas gliukozės kiekį kraujyje. Sveikame kūne nusistovėjusi pusiausvyra tarp šių dviejų hormonų. Ši pusiausvyra sutrinka, susirgus diabetu. Kad būtų paprasčiau, tiesiog tarkime, kad diabetas yra insulino trūkumas, kada kasa negamina pakankamai insulino. Reikėtų paminėti ir antrą problemą, dėl kurios išsivysto diabetas: dažnai kasa gamina lyg ir pakankamai insulino, bet audiniai nereaguoja į insulino poveikį (tai vadinamas atsparumas insulinui). Pastebėta tendencija, kad juo daugiau riebalinio audinio asmuo turi, tuo didesnė nejautra insuliniui.

Diabetą nustatyti yra gana nesunku. Diabetą galima įtarti, jei jus pradeda varginti vienas ar keli šių požymių: nuolatinis troškulys, dažnas ir gausus šlapinimasis, padidėjęs apetitas, staigus neplanuotas svorio pokytis (staiga padidėjęs ar sumažėjęs kūno svoris), pablogėjęs regėjimas, odos infekcijos, nuovargis, lėtai ir blogai gyjančios žaizdos, grybelinės

makšties infekcijos. Dažnai žmonės ligos pradžioje neturi jokių simptomų ar jie pasireiškia nesunkia forma.

Diabetas nustatomas, radus padidintą gliukozės kiekį kraujyje. Jei jūsų kraujo gliukozės kiekis didesnis nei 126 mg/dl, tikrinant 2 skirtingom dienom, ar jei šis kiekis didesnis už 200 mg/dl bent vieno kraujo tyrimo metu, nustatomas diabetas. Jei įtariama, kad galite turėti diabetą, jūsų daktaras gali užsakyti specialų tyrimą, vadinamą gliukozės tolerancijos tyrimu. Jis daromas ryte, nevalgius. Pamatuojamas pradinis kraujo gliukozės kiekis, po to duodama išgerti specialų gėrimą, kuriame yra nustatytas gliukozės kiekis. Po to pamatuojama kraujo gliukozė po 1 ir 2 valandų. Jei gliukozės kiekis kraujyje padidėjęs, tai patvirtina diabeto diagnozę.

Tad kas žinotina, jei jums vis tik nustatė diabetą? Pirmiausia, nepanikuokite. Milijonai žmonių Amerikoje serga šia liga ir, nors ji neišgydoma, ją galima gana efektyviai kontroliuoti. Svarbu anksti suvokti ir įsisavinti, kad ši liga lydys jus visą gyvenimą, ir tik nuo jūsų pačių priklausau, kaip greitai ar lėtai ji progresuos, ar pavyks išvengti, ar bent atitolinti diabeto komplikacijas.

Beje, trumpai užsimenant apie galimas diabeto komplikacijas, nereikėtų pamiršti, kad diabetas pirmiausia pažeidžia akių tinklainę, todėl reikia tikrinti akis kasmet, o, pastebėjus tinklainės pažeidimą, gali tekti gydyti lazeriu. Diabetas pažeidžia inkstus, progresuoja inkstų nepakankamumas, galintis pasibaigti hemodialize (dažnu kraujo valymu, naudojant specialius aparatus). Diabetas žeidžia kraujagysles, išsivysto galūnių kraujotakos sutrikimai, dėl kurių žaizdos gyja lėčiau ir net paprastos žaizdelės gali komplikuotis, net tenka amputuoti galūnes. Liūdna statistika, bet diabetas yra dažniausia priežastis (neįskaitant traumų), dėl kurių amputuojamos galūnės. Diabetas pažeidžia nervus, išsivysto įvairūs galūnių nervų sutrikimai, pasireiškiantys neįtra, apmirimu, kartais tirpimo jausmu, nuolatinio deginančio ar geliančio skausmu. Na, ir nereikia pamiršti, kad diabetas paspartina aterosklerozę, išeminę širdies ligą. Diabetikai dažniau suseraga miokardo infarktu, ypač jei jie dar turi padidėjusį kraujospūdį ar rūkio.

Na, bet vis tik, nuo ko pradėti, jei jums diagnozavo diabetą? Neneikite šio fakto, susitaikykite su mintimi kuo greičiau ir pradėkite stiprią kovą prieš šią ligą. Pasistenkite kuo geriau perprasti šios ligos subtilybes, nes juo daugiau žinosite, tuo geresnius sprendimus priimsite ir tuo geriau ši liga bus valdoma. Turėsite iš esmės pakeisti savo gyvenimo būdą, daugiau dėmesio kreipti į sveiką mitybą, fizinį aktyvumą, tikrinti ir koreguoti gliukozės kiekį kraujyje ir gali tekti naudoti vaistus.

Svarbu nepamiršti, kad šiame kovos lauke nesate vieni, kad turite kovoti, padedant diabeto specialistams. Pasidomėkite, kokius informacijos, mokymo, diabeto kontrolės šaltinius turite ir juos naudokite! Suburkite savo komandą! Be savo dak-

taro, pakvieskite į ją diabeto mokytojus, dietologus (mitybos specialistus), diabeto centro darbuotojus, diabeto medicinos seseris ir t.t. Apsilankykite diabeto paramos grupėje (jos būna įsteigtos daugelyje ligoninių ir sveikatos centrų), lankykite nemokamas diabeto švietimo paskaitas ir seminarus (jie dažnai organizuojami, remiant farmacijos bendrovėmis ir paramos fondams), nemokamus diabeto renginius, stovyklas ir t.t. Jei turite prieigą prie interneto, paieškokite ir tikrai atrasite devynias galybes puikios informacijos apie diabetą.

Vienas nemaloniausių gyvenimo su diabetu elementų yra nuolatinis gliukozės tikrinimas. Turite įsigyti patikimą gliukometrą (elektroninį prietaisą, kuris pamatuoja gliukozės kiekį kraujyje). Turėsite kelis kartus per dieną naudoti mažą adatėlę, durti sau į pirštą ir, išspaudus kraujo lašą, jį uždėti ant gliukometro juostelės. Tik, nustatę diabetą, gliukozę teks tikrinti gan dažnai, 3-4 kartus per dieną. Vėliau, kai diabetas geriau kontroliuojamas, daktaras gali patarti suretinti gliukozės matavimą. Turite registruoti gliukozės kiekį ir vesti specialų diabeto dienyną. Ši informacija yra itin svarbi, padeda daktarui geriau suprasti, ar gerai kontroliuojamas diabetas ir kokius pakeitimus reikia daryti, kaip keisti vaistus ir t.t. Tad turite atsinešti šį dienyną pas daktarą kiekvieno vizito metu.

Kas 3 mėnesius daktaras atliks specialų kraujo tyrimą, kuris vadinamas glikosiluotu hemoglobinu, arba sutrumpintai hemoglobinas A1C. Šis tyrimas parodo, koks buvo jūsų kraujo gliukozės vidurkis per paskutinius 3 mėnesius.

Vienas svarbiausių diabeto kontrolės veiksnių yra tinkama ir sveika mityba. Turite valgyti reguliariai, nustatyti dienos režimą. Turite pasirūpinti, kad jūsų dienos kalorijų ir angliavandenių norma būtų paskaičiuota. Rekomenduotina valgyti panašų kiekį angliavandenių kiekvieno valgio metu. Reguliari mityba ir angliavandenių normavimas yra pirmas ir turbūt sunkiausias žingsnis. Vėliau reikėtų skaičiuoti kalorijas, porcijų dydį, riebalus, normuoti druskos kiekį. Nesuklūnkite paprašyti pagalbos. Dietologai gerai išmano apie diabetų poreikius — valanda, praleista su dietologu, atneš didžiulę naudą. Bendros rekomendacijos: stenkitės riboti sočiuosius riebalus (transfat), vaisių sultis, saldumynus, „greitą maistą“, pakeiskite juos liesais pieno produktais, vaisiais, daržovėmis.

Labai svarbu yra pasirūpinti savo fiziniu aktyvumu, nes jis pagerins gliukozės kontrolę, sumažins atsparumą insulinui, padės sumažinti kūno svorį ir tiesiog geriau jaustis. Kaip kad vedate kraujo gliukozės dienyną, galite pradėti fizinio aktyvumo dienyną. Galite nusipirkti pedometrą (žingsnių skaičiuoklį; rekomenduotina padaryti bent 10,000 žingsnių kasdien). Stenkitės, kad fizinis aktyvumas taptų kasdienos dalimi, ieškokite progų tam, pvz., geriau užlipkite laiptais nei naudokite liftą, pstatykite automobilį toliau stovėjimo aikštelėje, kad galėtumėte pajėgti, išveskite šunį ilgesniam pasivaikščiavimui ir t.t. Na, ir visuomet padeda susirasti bedramintį, kuris mielai prie jūsų prisijungtų. Tai gali būti jūsų draugas, kaimynas, bendradarbis ar šeimos narys. Nesvarbu, ar jie turi diabetą: dauguma mūsų juk nori tiesiog sveikiau gyventi.

Nepamirškite avėti gerus, patogius batus, nes juk turime vengti kojų pažeidimo, kuris vėliau gali pasibaigti rimtom „diabetinės pėdos“ komplikacijom. Atsiradus įtartam

paraudimui, nuospaudoms, įbrėžimams ar žaizdoms, netrukite kreiptis į gydytoją. Nekarkykite įaugusių nagų ir nuospaudų, leiskite tuo pasirūpinti podiatrui (kojų specialistui). Nevaikščiokite basi, kad rimtai nesusižeistumėte kojų.

Gerai kontroliuokite savo kraujospūdį ir cholesterolį. Tuo jūs atitolinsite kraujagyslių ir širdies ligas. Meskite svorį ir nustokite rūkyti. Šie 4 patarimai yra tarsi 4 kertiniai akmenys, kurie turi būti tvirtai įmūryti jūsų sveiko gyvenimo statinyje. Venkite vartoti alkoholi, nes jis pablogina gliukozės kontrolę ir paspartina diabeto nervų pažeidimą (neuropatija).

Tad nenusiminkite, kad susirgote diabetu. Be jokios abejonės, tam, kad pasiektumėte gerą gliukozės kontrolę, reikia įdėti daug darbo ir pastangų, nuolat stebėti save, keisti savo gyvenimo būdą. Bet, patikėkite, gan greitai pradėsite geriau jaustis ir gyvenimas neatrodys toks jau blogas — su diabetu, ar be jo.

Tad būkime sveiki.

Straipsnio medžiaga paremta Amerikos Diabeto asociacijos informacija ir patarimais.

Jei norėtumėte daugiau sužinoti, gauti nemokamų leidinių, tame tarpe valgio gaminimo knygų, maisto produktų maistinės vertės žinynų, labai pasiūlyčiau pasiteirauti adresu: The American Diabetes Association Phone: 800-DIABETES (800-342-2383) Web site: <http://www.diabetes.org>

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street,

Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiumčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ka nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

EKONOMIKOS AUGIMĄ NUSTELBIA MAŽĖJANČIOS UŽSIENIO INVESTICIJOS

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Mūsų šalies ir užsienio verslo ekspertų teigimu, nepaisant kai kurių paastrėjusių politinių pokyčių tarptautinėje arenoje, neseniai į Europos Sąjungą (ES) įstojusiose valstybėse, tarp jų ir Baltijos šalyse, pastebimas spartus ekonomikos augimas. Analogišką informaciją apie teigiamus ekonomikos pokyčius Lietuvoje prieš keletą dienų paskelbė ir mūsų šalies Statistikos departamentas.

BVP auga

Pasak šios institucijos generalinio direktoriaus Algirdo Šemetos, makroekonominio požiūriu 2006-uosius metus galima būtų pavadinti tvaraus šalies ūkio augimo metais. Tai sąlygojo per pastaruosius kelerius metus Lietuvoje nuosekliai besiplėtojanti socialinė ir ekonominė pažanga. Gerėjančios ekonomikos rodiklius atspindi kasmet augantis bendrasis vidaus produktas (BVP).

„Bendrasis vidaus produktas 2006-aisiais metais išaugo 7,4 procentais, t.y. panašiai kaip ir per keletą pastarųjų metų. Pagal veikiančias kainas ir apskaičiuotus gamybos metodus, bendrojo vidaus produkto pernai sukūrta už 81 milijardą 554 milijonus litų – 10 milijardų daugiau nei užpernai. Taigi, vienam šalies gyventojui 2006-aisiais metais teko 24 tūkst. 028 litai BVP arba 8,1 proc. daugiau nei užpernai“, – praėjusių metų statistinius rodiklius apžvelgė A. Šemeta.

2006-ieji – nesėkmingi žemės ūkiui

Bendrojo vidaus produkto (BVP) augimui didžiausią įtaką turėjo statybos, apdirbamosios pramonės gamybos, transporto, finansinio tarpininkavimo ir nekilnojamojo turto įmonių veikla. Šiose įmonėse pernai sukūrta apie 11,2 proc. daugiau bendrosios pridėtinės vertės nei užpernai. Minėtų veiklos rūšių (išskyrus transporto) teko maždaug 50 proc.

bendrosios pridėtinės vertės.

Tačiau Statistikos departamento ekspertai, pasak A. Šemetos, pastebėjo, jog per pastaruosius porą metų BVP augimo tempai vis dėlto sulėtėjo. Vien pernai per antrąjį pusmetį BVP augimas maždaug 2 proc. buvo lėtesnis už pirmąjį pusmetį. Iš ekonomikai reikšmingų sektorių, tik viename žemės ūkyje pridėtinė vertė smuko 7,5 proc. Statistikos ekspertai atkreipė dėmesį į tai, kad šiame sektoriuje per pastarąjį dešimtmetį bendrosios pridėtinės vertės dydis sumažėjo daugiau nei dvigubai ir tesudarė vos 1,4 proc.

Ypač nesėkmingi žemės ūkiui buvo praėjusieji metai. Dėl užsitęsios pavasario ir vasaros sausras, o vėliau dėl liūčių, didžiausių nuostolių patirta augalininkystėje – produkcijos apimtys čia sumažėjo beveik penktadaliu. A. Šemetos teigimu, pernykštė sausra ypač pakenkė derlingumui – javų bei rapsų derlingumas sumažėjo maždaug trečdaliu, smuko ir gyvulininkystės produkcijos apimtys – beveik 3 proc. Tačiau šiame sektoriuje kiek daugiau nei 5 proc. išaugo pieno gamyba...

Labiausiai išaugo statybos

Remiantis statistikos bei verslo ekspertų analizėmis, pernai sparčiausiu augimu ypač išsiskyrė statybos sektorius. Statistikos departamento vadovas A. Šemeta priminė, jog per praėjusius metus atliktų statybos darbų apimtys šoktelėjo beveik 2 milijardais litų, t.y. 18 proc. daugiau nei 2005 m. Direktorius teigimu, pastarųjų metų naujų statybų augimo tempai aiškiai lenkė rekonstravimo bei remonto darbus. Įdomu, kad naujų statybų bendrasis plotas padidėjo tik 2 tūkst. kub. metrų ir sudarė 2 tūkst. 184 tūkst. kub. metrų. Tokių naujos statybos apyvartos augimą pirmiausia lėmė nekilnojamojo turto kainų didėjimas.

„Tiesa, naujai pastatytų gyvenamųjų pastatų bendrasis plotas padidėjo beveik penktadaliu ir sudarė

Lietuvoje pernai sparčiausiai plėtojosi statybų verslas.

Antano Tumėno nuotr.

1055,5 tūkst. kub. metrų. Tačiau naujai pastatytų negyvenamųjų pastatų bendrasis plotas buvo 13,2 proc. mažesnis nei užpernai“, – sakė A. Šemeta.

Statistikos specialistų atliktais tyrimais, skaičiuojant pagal europinius standartus, būtų pernai pastatyta daugiausia per visą Nepriklausomybės laikotarpį – 7 tūkst. 229 butai, t.y. 22 proc. daugiau nei užpernai. Statistikos bei verslo ekspertų prognozėmis, nepaisant tam tikro paklausos sumažėjimo, gyvenamųjų namų statyba ir toliau sparčiai plėsis, nes per 2006-uosius metus buvo išduoti leidimai 16 tūkst. 060 butų statybai, t.y. 37 proc. daugiau nei užpernai.

Mažėja užsienio investicijų srautai

Makroekonomikos stabilumui palaikyti ir konkurencingumui didinti ypač svarbu, kad augtų tiesioginės užsienio investicijos. Deja, kaip rodo Statistikos departamento atlikti tyrimai, per pastaruosius kelerius metus užsienio investicijų srautas, ypač iš Vakarų, Lietuvoje vis mažėja. Jei 2004 m. palyginus su 2003 m. investicijų sumažėjo apie 2,8 proc., tai per

nai vien per devynis mėnesius tiesioginių užsienio investicijų Lietuva gavo 9 proc. mažiau nei užpernai per tą patį laikotarpį.

Mūsų valstybės atsilikimą šioje srityje parodo EUROSTAT-o neseniai paskelbti tiesioginių užsienio investicijų srautų rezultatai. Tarp 10 Europos Sąjungos naujokių Lietuva užima paskutinę vietą!... Pirmąją poziciją užima Kipras, Malta ir Estija.

Gyventojų ir toliau mažėja

Remiantis išankstiniais duomenimis, šių metų pradžioje mūsų šalyje gyveno 3 milijonai 385,1 tūkst. gyventojų, t.y. 18,2 proc. mažiau nei 2006 m. pradžioje. Per pastaruosius septynerius metus jų sumažėjo apie 4 proc. Pasak A. Šemetos, dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos, pernai gyventojų skaičius sumažėjo 13,7 tūkst., o 2000-2006 m. – 73 tūkst. Tiesa, oficiali statistika byloja, jog pernai gimė beveik 700 kūdikių daugiau nei 2005 metais. Tačiau 2000-2006 m. gimusiųjų skaičius 1 tūkstančiui gyventojų sumažėjo nuo 9,8 iki 9,2.

Pernai mirė 1,160 žmonių daugiau nei 2005 m. Per septynerius metus mirusiųjų skaičius 1 tūkstančiui gyventojų padidėjo apie 19 proc. Vyrų mirtingumas beveik trečdaliu didesnis nei moterų. Kaimo gyventojų mirtingumas pusantro karto didesnis nei miesto. Viena iš esminių priežasčių – kaime gyvena daugiau vyresniojo amžiaus žmonių.

Praėjusiais metais į užsienį gyventi nuolatinais arba ilgiau nei pusmečiui, išvyko 12,3 tūkst. šalies gyventojų (2005 m. – 15,6 tūkst.). Daugiausia žmonių išvyko į Angliją – 26 proc., JAV – 14,5 proc., Airiją – 11 proc., Vokietiją – 9,6 proc., Rusiją – 7 proc. Didžiausią dalį (apie penktadalį) emigrantų sudaro nuo 25 iki 29 metų amžiaus Lietuvos piliečiai. Maždaug 15 proc. išvykusiųjų sudaro 20-24 metų ir 12 proc. – 30-34 metų amžiaus gyventojai.

PREMJERO VIZITAS GARLIAVOJE

Sausio 26 dieną Garliavos Juozo Lukšos gimnazijoje lankėsi Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas. Vyriausybės vadovo apsilankymo tikslas – su Kauno rajono savivaldybės administracijos bei mokyklos vadovais aptarti vyriausybės galimybes atnaujinti šią švietimo įstaigą.

Gimnazija yra pateikusi paraišką vykdyti investicinį projektą, kurio vertė – 2,5 milijono litų. Kauno rajono savivaldybė jau skyrė lėšų techninio projekto parengimui. Šiuo metu laukiama švietimo ir mokslo ministerijos sprendimo, kuriais metais numatoma skirti lėšas gimnazijai atnaujinti.

Vizito pradžioje premjeras G. Kirkilas apsilankė gimnazijoje įkurtame Rezistencijos studijų centre, apžiūrėjo čia paruoštą ekspoziciją, domėjosi šio unikalaus centro bei gimnazijos istorija. Ministras pirmininkas susipažino su Juozo Lukšos gyvenimo ir veiklos faktais, teiravosi apie Rezistencijos studijų centro veiklą, rėmėjus. Mokyklos direktorius Vidmantas Vitkauskas bei Kauno rajono administracijos direk-

torius Valerijus Makūnas informavo premjerą ir apie gimnazijos perspektyvas pertvarkant švietimo įstaigą tinklą Garliavoje.

Vėliau G. Kirkilas susitiko su mokyklos bendruomenės atstovais ir, direktoriaus paprašytas, trumpam tapo istorijos bei pilietinio ugdymo mokytoju. Moksleiviai iš premjero lūpų išgirdo, kokie svarbiausi šios vyriausybės šiandieninės veiklos pirmumai, kokios yra galimybės spartinti valstybės ūkio plėtotę, kaip Lietuva ir jos ūkis atrodo kaimyninių šalių kontekste.

Pabrėždamas vyriausybės atsakomybę už Lietuvos dabartį ir ateitį, premjeras ne kartą kreipėsi į moksleivius primindamas, kad pradėtus darbus reikės tęsti jaunajai kartai. Štai todėl vienas šios vyriausybės prioritetų, pasak G. Kirkilo, ir yra Lietuvos mokyklų renovacija, kurią norimą įgyvendinti kaip galima sparčiau, kad moksleiviai turėtų visas sąlygas ne tik sėkmingai ugdytis, bet ir patogiai jaustis savo mokyklose.

Baigiantis susitikimui, ministras pirmininkas atsakė į mokinių paruoštus klausimus. Kaip ir neseniai

gimnazijoje susitikę su prezidentu Valdu Adamkumi, moksleiviai domėjosi, ką premjeras mano apie emigraciją ir ką vyriausybė daro, kad mažiau žmonių išvažiuotų iš Lietuvos. Premjeras pajukavo, kad tuoj

pat vieną darbą padarys, paprašydamas čia susirinkusių niekur neemigruoti. G. Kirkilo manymu, emigracija – natūralus procesas ir žmonės būtinai grįš.

Elena Uselienė

Gimnazijos direktorius Vidmantas Vitkauskas supažindina ministrą pirmininką G. Kirkilą (centre) ir Kauno r. savivaldybės administracijos direktorių V. Makūną (dešinėje) su Rezistencijos studijų centro eksponatais.

E. Uselienės nuotrauka

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

SAULIUS ANUŽIS KALBĖS
VASARIO 16-OSIOS MINĖJIMEJAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkė
Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą rengia
vasario 25 d., 12:30 val.,

Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros centre

Bėga metai po metų, sukaktuviniai skaičiai didėja, o šventės prasmė pasilieka ta pati. Ji buvo svarbi 1918 metais, ji yra svarbi ir šiandieną.

Tautai apsispręsti būti laisvai, būti nepriklausomai ir tą nepriklausomumą apginti nėra pats lengviausias uždavinys. Jis nebuvo lengvas, aukų pareikalaujantis ir 1990 metais. Šių sukaktių negalime nepaminėti.

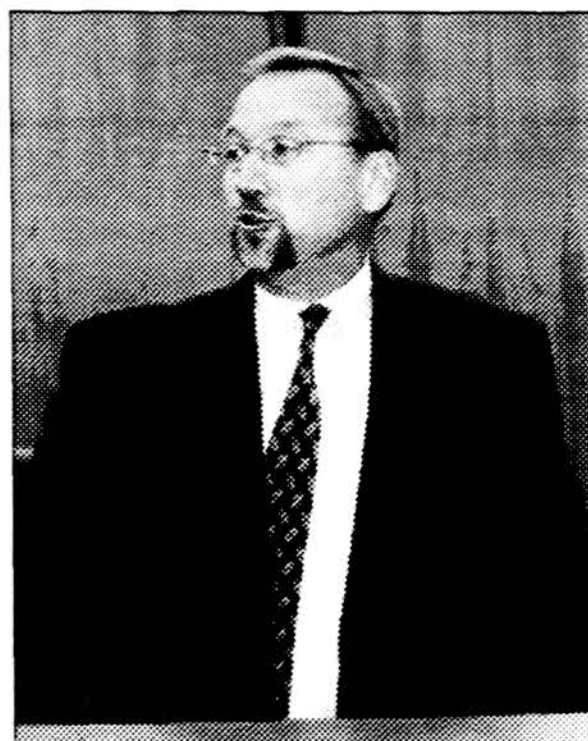
Detroito apylinkė pagrindiniu šventės minėjimo paskaitininku pakvietė Michigan valstijos Respublikonų partijos ir LB Lansing apylinkės pirmininką Saulių Anužį. Didžiuojamės, kad tarp mūsų Detroito išaugęs Saulius įgijo amerikiečių patikėjimą ir buvo išrinktas į aukštą pareigą. Tos pareigos nėra atsitiktiniai pasiekimai, jam teko nemažai pasidaryti, pasistengti, išsipareigoti. Jau 1980 metais jis buvo vienas iš jauniausių atstovų respublikonų suvažiavime, dalyvavo prezidento Ronald Reagano inauguracijoje ir buvo išrinktas trečiuoju vicepirmininku Michigan Respublikonų partijoje. Tai buvo jo politinės karjeros pradžia.

Saulių dažnai sutinkame, besidarbujantį lietuviškoje veikloje.

Jis buvo išrinktas į JAV Lietuvių Bendruomenės tarybą, buvo JAV LB Garbės teismo pirmininku, Lietuvių fondo tarybos nariu. Šiuo metu yra LB Lansing apylinkės pirmininku ir lietuvių skautų „Baltijos“ tunto tūtininku. Lietuvos Respublika jį paskyrė garbės konsulu Michigan valstijoje.

Dalyvauti minėjime yra pakviesti JAV Kongreso nariai Joe Knollenberg ir Thaddeaus McCotter. Abu yra daug padėję atsikuriančiai Lietuvos valstybei. Pastaruoju metu su lietuviška visuomene ypač artimai bendradarbiauja atstovas McCotter.

Svečiai yra paprašyti pakomentuoti apie Lietuvos Respublikos piliečių bevizinį įvažiavimą į Jungtines Amerikos Valstijas. Šiuo klausimu aštriai yra pasisakęs atstovas John Shimkus JAV Kongrese, išryškinęs, kad lietuviai dalyvauja NATO misijose, Afganistane. Norime, kad ir Michigan atstovai JAV Kongrese, kurių dvylika iš penkiolikos priklauso Baltų komitetui, palaikytų atstovo John

Saulius Anužis.

Jono Urbono nuotr.

Shimkus poziciją. Itin svarbu, kad minėjime dalyvatų kuo daugiau jaunų žmonių, ypač tų, kuriems šis klausimas yra labai aktualus. Rengiame rezoliuciją bevizio režimo reikalui. Ji bus išsiųsta abiem Michigan senatoriams ir Kongreso nariams.

Meninę programą dalį atliks Virginijos Šimaitytės vadovaujamas moterų vokalinis vienetas.

Prieš minėjimą 10:30 val. ryte, bus aukojamos šv. Mišios Dievo Apvaizdos bažnyčioje (25335 W. Nine Mile Rd., Southfield, MI).

Michigan LB apygarda renka parašus, prašydama suteikti lietuviams teisę turėti dvigubą pilietybę. Jau yra surinkta per keletą šimtų parašų, tikimasi surinkti dar daugiau. Parašai renkami sekmadieniais Michigan lietuviškose parapijose.

Vasario 16-osios proga yra renkamos aukos JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybai.

Minėjime ir šv. Mišiose kviečiami dalyvauti Detroito ir apylinkių lietuviai, laukiami ir kaimynai iš Windsor, Kanados. Valdyba prižada, kad minėjimas nebus ilgas, taip pat bus vaišės.

Detroito apylinkės valdybą sudaro: pirmininkas Algis Rugienius, vicepirmininkė Aukšė Vencienė, Linas Barauskas, Alė Butkūnienė, Paulius Butkūnas, Jūratė Maier, Andrius Mikaila, Virga Šimaitytė, Raminta Vilkienė.

Liūda Rugienienė

CLEVELAND, OH

NEPRIKLAUSOMYBĖS
ŠVENTĖ

Cleveland ir apylinkių lietuviai Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį, Vasario 16-ąją, minės vasario 17 ir 18 d.

Šeštadienį, vasario 17 d., 6 val. vak., minėjimas-koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Kalbės inž. Vytautas Šliūpas iš Kalifornijos, visuomenininkas ir Aukštųjų pavyzdinio — pamokomojo ūkio Šiaulių apskrityje steigėjas.

Meninę programą atliks Montrealio lietuvių choras. Po programos — šokiai. Bilietai po 15 ir 20 dol., studentams — 5 dol. Koncerto ir vakarienes reikalais skambinti Kristinai Stankaitytei-Phillips, tel. 440-238-2557. Juos galima įsigyti ir Dievo Motinos parapijos svetainėje po lietuviškųjų pamaldų.

Sekmadienį, vasario 18 d., 9:45 v. r., vėliavų pakėlimas prie paminklo Dievo Motinos parapijos aikštėje, 10 val. r. šv. Mišios Dievo Motinos šventovėje. Giedos „Exultate“ choras.

Šv. Mišios Šv. Jurgio bažnyčioje bus aukojamos 10:30 v. r.

Šventės rengėjai Cleveland LB apylinkės valdyba, kuriai vadovauja Algis Gudėnas. Valdyba ir Amerikos lietuvių tarybos Cleveland skyrius kviečia visus gausiai dalyvauti renginiuose ir aukoti lietuvių kultūrinei ir politinei veiklai paremti.

Iš renginių kalendoriaus

Kaziuko mugė kovo 25 d.; rengia Cleveland skautija. **Atvelykio stalas** — balandžio 22 d., rengia vyr. skaučių Židins; gegužės 5-6 dienomis **Ateitininkų šeimos šventė**; gegužės 19-20 d. **Jaunučių krepšinio turnyras** — rengia „Žaibas“, gegužės 26 d. **„Švyturio“ koncertas**.

Visi renginiai vyks Dievo Motinos parapijos patalpose. Apskritai, lietuviškoji veikla daugiausia reiškiasi šios parapijos šventovėje ir jos erdviuose patalpose. Šv. Jurgio parapija daug dėmesio kreipia į jos apylinkėje gyvenančios varguomenės gyventojų jaunimą. Lietuvių namuose veikia restoranai ir valgykla. Nemažai lietuvių sekmadieniais po pamaldų pasirenka jų svetainę papietauti bei pabendrauti.

Nepamirštami ir verti
pakartoti atvejai

Dažnai girdimi pareiškimai: „Nieko nėra Dievui malonesnio, kaip žmogaus atvira ranka“ (F. Quarles) bei „labdaringumas yra didžiausias augančios mūmės Dievo meilės pasireiškimas“ (J. Bosco) nėra svietimi ir Clevelando lietuviams. **BALFO** rinkliava parodė, kad organizuotas vėjus davė ir gražių rezultatų. Buvo surinkta 4,171 dol. ir persiųsta centran. Dabartinė skyriaus pirmininkė

Dana Čipkienė, sekr. Rita Augienė ir izd. Irena Kijauskienė. Ilgametis skyriaus pirmininkas išrinktas garbės nariu — Vincas Apanius. Skyriaus darbuotojai Ona Šilėnienė, Vincas Urbaitis, Jurgis Šenvergas ir kiti daug meilės ir darbo valandų paaukojo siuntinių siuntimui Lietuvon. Ypatingai daug siuntinių buvo išsiųsta Vilniaus kraštui.

Greitai bus vėl prašoma nepamiršti **Lietuvių katalikų religinės šalpos vėjus**, kuris Cleveland bus vykdomas kovo 11 d. Dievo Motinos parapijoje ir kovo 17-18 d. Šv. Jurgio parapijoje. Vėjus komitetui jau daug metų vadovauja Zenonas Obelenis. Religinės šalpos centras yra: 64-25 Perry Ave., Maspeth, NY. Centro pirmininkas — vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

2005 metų gauta parama — 742,059 doleriai — buvo paskirstyta įvairioms jaunimo organizacijoms, ligoninių ir parapijų bažnyčių remontams, katalikų spaudos rėmimui, jaunimo stovykloms, stipendijoms, vargdenių šalpai, mokyklų kompiuteriams ir t.t.

Cleveland lietuviai — organizacijos ir pavieniai asmenys ar šeimos yra jautrūs, prašantiems aukos.

Š. m. sausio 21 d. Dievo Motinos šventovėje Mišiose buvo prisimintas prieš penkerius metus miręs Balys Steponis-Steponavičius.

Velionio žmona Eufemija Šaulytė-Steponienė, kilimo mažiekitė, gimnazičius ir artimuosius pakvietė pietums Lietuvių namų svetainėn. Nuširdaus pabendravimo — Mišių metu atmintin grįžo ir didžioji Balio ir Eufemijos auka-dovana, kurią jie skyrė Lietuvai ir JAV lietuviams. 51,000 dolerių paskirta: Dievo Motinos parapijai, Nekalto Prasidėjimo Šv. M. Marijos seserims Putname, Mažeikių bažnyčios remontui, tėvų pranciškonų statomam vienuolynui prie Kryžių kalno (prie Šiaulių), Kražių istorinei šventovei atnaujinti, „Darbininkui“, Draugo fondui, Almos fondui, Lietuvių fondui ir Šv. Jurgio parapijai.

Cleveland jau nuo 1993 metų iki dabar nuoširdžiai dirba JAV LB Cleveland apylinkės socialinis skyrius, kuris, susirinkus 25-30 moterų pensininkių amžiaus, Dievo Motinos parapijos svetainės virtuvėje gamina virtinukus-koldūnus. Juos pardavus, pelnas, kuris paprastai būna ne mažesnis kaip 50 dol., skiriamas labdarai. Per tuos veiklos metus gauta 53,221.09 dol. pelno, kuris atiteko Sibiro tremtiniais — 37,675 dol., parapijai — 8,721 dol. ir kitoms šalpos organizacijoms 6,413 dol.

Per tuos visus šio socialinio skyriaus veiklos metus vadovauja Angelė Staškuvienė, Marytė Mikonienė ir Ona Šilėnienė.

Tikėkimės ir linkėjime, kad tokia aukos dvasia ir darbuotojų ryžtas liks ir ateityje.

Vacys Rociūnas

Remkite ir platinkite
katalikišką spaudąDRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

„DRAUGAS“ informuoja, „DRAUGAS“ formuoja;
„DRAUGAS“: Išeivijos ir Lietuvos jungtis!
„DRAUGAS“ lietuviybės švyturys ir sargas!
Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ!

www.draugas.org

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ
nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE
GIRDĖTI INTERNETU
www.wcev1450.com

Tel. 773-476-2242

Perlas rūke

Pasaulio architektūros perlas, ašara ant tūkstantmečio skruosto... Visaip buvo vadinamas Tadž Mahal Didysis mauzoliejus tapo tokiu pat Indijos simboliu kaip Eifelio bokštas Prancūzijai.

Ilgą ir graži istorija

Tadž Mahal istorijoje glaudžiai susipynę faktai ir legendos. Kartais tiesiog neįmanoma atskirti pasakų ir tikrovės.

Tiksliai žinoma viena: mauzoliejų pastatė XVII amžiuje nuo 1630 iki 1670 metų Didžiųjų Mogolų dinastijos imperatoriaus Šach Džahano paliepiu atminti valdovei Ardžumand Banu Begam. Pernelyg anksti mirusi valdovė plačiau buvo žinoma Mumtaz Mahal („rūmų papuošalo“) vardu. Visa kita informacija kelia abejonių.

Net Mumtaz Mahal mirties ir rūmų statybos pradžios datas įvairūs šaltiniai pateikia skirtingai. Dažniausiai imperatorienės mirties metai nurodomi 1631-iejį, o statybų pradžia – taip pat 1631-iejį arba 1632-iejį.

Pasak legendos, 1607-aisiais jaunas princas Huramas, vėliau gavęs „Pasaulio valdovo“ titulą („Šach-e-Džahan“), sutiko savo išrinktąją Ardžumand.

Princui buvo penkiolika, o jai – keturiolika metų, ir buvo ji princų tėvo, imperatoriaus Džahangiro, rūmų vyriausiojo ministro dukte. Bet griežtos taisyklės, viešpatavusios

Didžiųjų Mogolų rūmuose, reikalavo, kad sosto įpėdinis vestų tos pačios dinastijos persų princesę.

Laimė, kad islamas leidžia turėti daugiau nei vieną žmoną, bet vis tiek įsimylėjėliams teko laukti ilgus penkerius metus, kol galėjo susijungti. „Rūmų papuošalo“ jaunąją marčią pavadino jos uošvis imperatorius Džahangiras. Tokiu vardu ji ir pateko į istoriją.

Mumtaz Mahal

Mumtaz Mahal buvo ne tik graži, bet ir protinga. Ji tapo artimiausia imperatoriaus patarėja, dalyvaudavo valstybės tarybos posėdžiuose (ir jos nuomonė labai retai buvo ginčijama), lydėdavo vyrą visuose karo žygiuose.

Vieno tokio žygio metu ji ir mirė

gimdydama, padovanojusi vyrui keturioliktąjį vaiką – mergaitę. Legenda byloja, kad Mumtaz Mahal nujautė savo mirtį, nes dar prieš gimdamas kūdikis pravirko jos išsčiose. Prieš mirtį ji paprašė vyrą išpildyti du jos troškimus – niekada nebevesti ir jos atminimui pastatyti gražų mauzoliejų.

Nuliūdęs ir nepaguodžiamas Šach Džahanas kelis mėnesius rymojo žygio palapinėje prie balzamuotos žmonos palaikų. Iš palapinės išėjo pražilęs, nukaršęs ir praradęs bet kokią gyvenimo skonį 39-erių metų senukas.

Jis paskelbė, kad, vykdydamas žmonos valią, ketina pastatyti ant Džamnos upės kranto mauzoliejų, kuriam nebuvo, nėra lygių pasaulyje ir niekada nebus. Vyriausiojo architektu imperatorių paskyrė iš persų Širazo miesto kilusį mokytoją Isu Haną.

Iš tikrųjų tai buvo tikra „šimtmečio statyba“ – yra žinoma, kad joje dirbo daugiau kaip 20 tūkstančių žmonių.

Istorija (tiksliau, dar viena legenda) išsaugojo tik kelis vardus. Tarp mauzoliejaus statytojų buvo prancūzas Ostenas iš Bordo, venecijietis Veroneo, mozaikininkas Čirandžis Lalas iš Delio, mūrininkas Mochamedas Sadžadas iš Afganistano, skulptorius Ata Mochamedas iš Bucharos, taip pat kiti meistrai iš Indijos, Persijos, Rytų Arabijos ir Centrinės Azijos.

Baltąjį marmurą mauzoliejaus

statybai vežė šimtus kilometrų iš Radžastano. Tęsėsi statyba ilgus 22 metus. Dabar bet kuris gidas jums pasakys: „Suskaiciuokite, kiek bokštų štai ant ano stogo. Jų dvidešimt du – po vieną kiekvieniemis statybos metams“.

Griežtos simetrijos pavyzdys

Kaip byloja legenda, Šach Džahanas buvo taip apstulbintas mauzoliejaus grožio, kad įsakė nukirsti architektui rankas, idant šis meistras negalėtų pakartoti savo šedevro.

Dar viena legenda teigia, kad kitame Džamnos krante Šach Džahanas ketino pasistatyti mauzoliejų sau.

Jis turįs būti tiksliai Tadž Mahalio kopija. Vienintelis skirtumas – jį statyti buvo numatyta iš juodojo marmuro. Dvi kapavietės turėjo sujungti juodų ir baltų akmenų „nėrinį“ tiltas per upę.

Tačiau Šach Džahano ketinimai nebuvo įgyvendinti. 1658-aisiais pasisklido gandas apie imperatoriaus mirtį (kartais teigiama, kad melagingas gandas buvo paskleistas tyčia). Prasidėjo įpėdinių kruvinos kautynės dėl valdžios. Nugalėjo pats žiauriausias Šach Džahano sūnus Aurangzebas.

Susidorojęs su kitais pretendetais, Aurangzebas nuvertė tėvą nuo sosto ir įkalino senosios tvirtovės – Agros Raudonojo forto bokšte už dviejų kilometrų nuo Tadž Mahal.

Nukelta į 9 psl.

Visur, kur tik žiūrėjai, buvo pilna vežimų ir žmonių, civilių, suimtųjų ir kariuomenės. Plantas per mišką buvo pilnas vežimų ir šalutiniuose keliuose taip pat stovėjo tik vežimai ir sunkvežimiai. Tarp jų viener ir kitur matėsi įstrigę kariuomenės vienetai.

Pradėjo smarkiai lyti, bet mes nieko nepaisydami vis žengėme pirmyn grioviais ir per mišką. Grioviai ir pakelės buvo primėtyti įvairiausios aprangos, ginklų, amunicijos. Keliose vietose pionieriai dėjo minas. Greta stovėjo vežimai ir civiliai, kartu su kariais susėdę būreliams ramiai valgė, girtavo arba net miegojo. Praėjome ir vieną jaunų smogikų būrį. Praeidamas mačiau, kaip vienas jaunas karininkas, jau be smogikų ženklų, įsikišo revolverį į kišenę, o makštį numetė. Pastebėjęs mus greta savęs, susigėdo ir nusiuko. Visa tai aiškiai rodė, kad vokiečių armija jau pakriko ir kiekvienas rūpinosi, kaip išnešti sveiką savo kailį.

Miškas – Rabenšteino – buvo gana didelis ir mes ilgai žygiavome. Tokiai daugybei žmonių einant, pasidarė bjaurus purvas ir mes buvome peršlapę iki odos. Kai kuriose miško vietose jau matėme mūsiškių rengiantis nakvynei, bet mes, nors labai nuvarę, dar vis turėjome eiti tolyn.

TARP FRONTŲ

Saulei leidžiantis, priėjome miške kaimelį. Pro kaimelį praėjė, vėl pasukom į mišką ir pakraštyje mūsų kolonos viršininkas smogikas liepė sustoti nakvynės. Jis atrodė labai nusiminęs, bet parūpino dar mums iš kaimo bulvių ir leido parsinešti šiaudų iš to pat kaimo. Jis liepė neiti toliau į mišką, o likti pakraštyje. Mūsų stovyklą, kaip įprasta, apstatė sargyba.

Mes pradėjome baimintis, nors tas smogikas neatrodė toks, kuris galėtų žudyti kaip žvėris. Kitų viršininkų, kurie mus visą kelią lydėjo, nebesimatė.

Vandens buvo pakankamai ir tuoj susikūrė ugnį pradėjome virti vakarienei bulves. Vienas draugų parnešė glėbį šiaudų. Pasirengėme guolį, kol dar buvo šviesu. Vos tik spėjome pavakarieniauti, kaip išgirdome prieštankinių patrankų ir kulkosvaidžių ugnį. Tuoj pasigirdo stiprus motorų dūzgimas. Nebuvo abejonių, kad prasidėjo puol-

NACIŲ PRAGARE

Kalinio Nr. 40627 išgyvenimai
nacių koncentracijos stovyklose
1941–1945

JONAS GRIGOLAITIS

Nr. 66

mas iš tos pusės, iš kurios atėjome. Tuo tarpu jau visai sutemo ir kovos triukšmas nuolat didėjo ir artėjo. Pradėjo šaudyti šviečiančiais sviediniais, kurie kaip ugniniai retežiai, traukėsi per mišką. Protarpiais pasirodė ir lėktuvai, bet sutemus jie nebeskraidė. Užtat stiprėjo patrankelių ir kulkosvaidžių ugnis. Šaudymo garsai tai priartėjo, tai vėl atitolo. Protarpiais jau pradėjo per mūsų galvas švilpti šoviniai. Visas oras tik kaukė, traškėjo.

Mes išsigandę lindome į duobes ir laukėme, kas kova pro mus praūs, bet atrodė, kad mes atsidūrėme tarp frontų. Keliose vietose sprogo sunkvežimiai su šoviniais, vienas gal 80 metrų nuo mūsų guolio. Šviečiantys šoviniai, lyg kokio nematomo milžino rankos, siekė į dangų ir vėl nulinko, išnyko. Be galo puikūs ir žavingi vaizdai, bet nebuvo nuotaikos jais gėrėtis.

Mums besineruojant, atsirado ir iš kažin kur vienas girtas vokiečių kareivis, kuris pradėjo aiškinti, kad nuo sprogtancijos amunicijos nėra pavojaus. Klausėme, kas darosi, bet jis nieko tikro neatsakė, tik vis kartojo, kad viskas esą š...s.

Po kelių valandų triukšmas aprimo. Mūsų šimtininkas atėjęs patydomis pranešė, kad jau smogikų sargybinių nebematyti. Manoma, kad jie jau nebesugrįš. Mes buvome tiek sujudę, kad ta žinia mūsų visiškai nedžiugino. Mes negalėjome suprasti, kodėl smogikai mus, įvedę tarp frontų, paliko likimui. Gal jie dar norėjo patys mus sušaudyti arba nukreipti fronto ugnį į mus?

Nors buvome labai susijaudinę, sugulėme ir nutarėme laukti ryto. Aplink mus vis dar degė šovinių vežimai ir nuolat pyškėjo. Kai kurie suimtieji pasikūrė ugnį, nors iki to laiko buvo griežiausiai draudžiama tamsoje ugnį kurti arba rū-

kyti. Ant plento, kur visą naktį stovėjo pabėgėlių vežimų virtinės, taip pat sušvito ugnys. Aplinkui miške dar poškėjo – tai paskiri šūviai, tai kelios salvės iš kulkosvaidžio. Kiek rečiau girdejome pancerfaustus sprogtant. Šiaip jau pasidarė tokia tylą, kad mus vėl pradėjo imti baimė.

Kelėtą valandų pasnaudėme. Kai tik pradėjo kaupti,ėjome apsižvalgyti, bet visur tylą. Šen bei ten dar miegojo mūsų draugai, kiti jau vaikštinėjo po mišką. Smogiko nė vieno nesimatė. Saulei tekant pakilo tirštąs rūkas. Paukšteliai čiulbejo, pasidarė tikrai šventiška nuotaika, nebesimatė nė vieno lėktuvo ir šaudymas vis mažėjo. Mums darėsi neįtikėtina – bijojome, kad iš to tiršto rūko gali atsirasti netikėtų staigmenų.

Pusryčius beverdant ir besitarant, staiga netoliese išgirdome kažkokį sujudimą ir greit, kaip iš kokios pasakų šalies, mums po pat akių sustojo sunkiosios artilerijos baterija. Pamanėme, kad laikas pasitraukti iš tos vietos, nes jei ta pradės šaudyti, mes taip pat galime nukentėti. Tuoj vėl nustebome, kada kareiviai arklius iškinę paleido į pievą ir patys, pasiėmę tik savo kuprines, nuėjo. Tuo tarpu jau rūkas pradėjo išsiskirstyti ir mes teiraudamiesi sužinojome, kad tie kareiviai eina pasiduoti amerikiečiams, kurie esą visiškai nebetoli.

Iki tol mes vis laukėme, kad ateis iš kurios nors pusės mūsų išlaisvintojai ir pagaliau galėsime atsikvėpti, nes vis dar bijojome smogikų puolimų ir tai ne be pagrindo. Dėl to mes ir nėjome iš vietos, kol rūkas išnyko.

Mes, šeši lietuviai, susitarėme eiti kartu ir kaip galint greičiau išsprukti iš miško, kuris atrodė mums pilnas pavojaus. Netoli mūsųėjo vieškelis, kuriuo protarpiais važiuo kariuomenės sunkvežimiai ir šarvuočiai pasiduoti amerikiečiams. Laikydami to kelio, pasileidome į tą pačią pusę.

Staiga prieš mus atsirado, kaip iš žemės išaugęs, dar gerai ginkluotas smogikas. Mums sustingo gyslos, o smogikas, piktai žiūredamas į mus, pasuko tiesiog. Mūsų laimei, tuo pačiu akimirkiniu atvažiuo paskui mus keli kariuomenės vežimai. Mes, nors išsigandę,ėjome lėtai tolyn. Smogikas praėjo, piktai į mus žiūredamas, bet nesakė nė žodžio. Mes ketinome tuoj šauktis kariuomenės pagalbos. Turbūt smogikas tai suprato ir dėl to nuėjo savo keliu.

Bus daugiau.

Vasario 16-osios minėjimas: apie išbandymus ir Lietuvos vaidmenį

Nepriklausomybės paskelbimo ir Valstybės atkūrimo aktus skaitė Čikagos lituanistinės mokyklos studentės.
Jono Kuprio nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

kitus Baltijos kraštus iš savo 50 metų glėbio. Dabar, tai žinant, aiškėja, kodėl Lietuvai kovojant dėl savo nepriklausomybės, Amerika Lietuvos siekį tapti laisva pripažino vėliau nei kitos valstybės. Tačiau, dr. D. Furmonavičiaus įsitikinimu, šiandieninė Lietuvos situacija net ir praėjus 15 metų po to, kai Lietuva tapo nepriklausoma, turi daug paralelių su netolima praeitimi. Viena svarbiausių, naujų Lietuvai gresiančių problemų — tai energetikos problema.

Svečias teigė, jog per nepilnus metus Rusija parodė savo galią ir naujus kėslus, kurių ji siekia manipuliuodama naftos tiekimą Lietuvai ir kaimyninėms šalims. Bandydamas įvardinti tokios Rusijos strategijos priežastis, kalbėtojas kaip vieną iš pagrindinių paminėjo Karaliaučiaus arba Kaliningrado srities problemą. Pasak dr. D. Furmonavičiaus, Karaliaučius išlieka svarbiausiu Rusijos kairiu šiandieninėje politinėje Rusijos kovoje su Lietuva, buvusiomis

Ji nieko neslėpdama jam tiesiai pasakė: „Mes visi lietuviai esam nacionalistai“.

Sovietų Sąjungos respublikomis bei Vakarų Europa. Todėl — savo kalbą užbaigė dr. D. Furmonavičius — Amerikos lietuviai ir toliau turi spausti JAV valdžią, Senatą ir Kongresą, atskirus Lietuvai palankius politikus JAV vyriausybėje, kad Lietuvos nepriklausomybė būtų garantuota ir energetikos srityje.

Žurnalistas David Satter, buvęs Maskvos korespondentas, ilgametis Rusijos ir buvusios Sovietų Sąjungos apžvalgininkas, Hudson instituto vyresnysis bendradarbis, Hoover instituto mokslinis bendradarbis, vizituojantis profesorius Tarptautinių studijų departamente Johns Hopkins universitete, dviejų knygų apie Rusiją („Age of Delirium: the Decline and Fall of the Soviet Union” (1996) ir „Darkness at Dawn: the Rise of the Russian Criminal State” (2003), autorius, savo kalbą pradėjo nuo asmeninių prisiminimų apie Lietuvą ir lietuvių kovą už nepriklausomybę.

Anot D. Satter, dar mažas būdamas, dviračiu važinėjęs 69-ąja gatve (D. Satter baigė Čikagos Hyde Park vidurinę mokyklą), net nenu-tuokė, kad vėliau su Lietuva jam teks susipažinti iš daug arčiau. 1976 metais, pradėjęs dirbti Maskvoje kaip „London Financial Times” kore-

spondentas, svečias vieno Maskvos disidentų bute susipažino su lietuviu disidentu, apie 15 metų praleidusiu Sibire, Kęstučiu Jakubėnu. Būtent jo dėka 1977 metais vasario mėn. įvyko pirmoji D. Satter kelionė į Lietuvą. Dar keliaujant traukiniu į Vilnių, D. Satter teko iš pirmų lūpų išgirsti apie lietuvių savimonę, jų dvasios stiprumą tais sovietinės okupacijos laikais. Pasak svečio, traukinyje dirbusi palydovė pasirodė esanti lietuvė, ji nieko neslėpdama jam tiesiai pasakė: „Mes visi lietuviai esam nacionalistai”. Vėliau tuo jam teko dar ne kartą įsitikinti. Ir nors, svečio teigimu, naujieji Vilniaus rajonai, iš visų pusių apsupę senamiestį, simbolizavo tuometinę Lietuvos situaciją Sovietų Sąjungoje — sena, kultūringa, bet maža valstybė apsupta didelio ir grobuoniško kaimyno; nors Lietuvoje disidentai neturėjo daug vilties kada nors išvysti Lietuvą laisvą, lietuviškumo dvasia ir užsispyrimas sklاندė Lietuvoje.

Tai, anot D. Satter, buvo svarbiausia, Lietuvai kovojant su Sovietų Sąjunga, ypač 1989 – 1991 metais. Lietuva buvo avangarde, likusioms Sovietų Sąjungos respublikoms kovojant už savo laisvę. Būtent dėl šio savo vaidmens Lietuvai ir teko patirti patį stipriausią Sovietų Sąjungos spaudimą. Vis dėlto, lietuvių užsispyrimas būti laisvais sustabdė Maskvą. Todėl, įsitikinęs svečias, mažos valstybės dvasia buvo ir tebėra labai svarbi šiandieninėje politinėje arenoje, Lietuva ir likusios Baltijos šalys tebėra teigiamas pavyzdys ir įtaka Maskvai ir likusiam regionui.

Susirinkusiųjų čikagiškių laukė netikėta staigmena — į Vasario 16-osios minėjimą atvažiuojo Illinois senatorius Richard J. Durbin. Kaip visada, pasisveikinęs lietuviškuoju „labas”, senatorius teigė didžiuojasis esąs lietuvis, jis taip pat pasigyrė, jog Washington, DC jam suteiktas „Baltic” slapyvardis.

Senatorius R. Durbin priminė visiems susirinkusiems, jog šioje Maria gimnazijos salėje šia Lietuvai svarbia proga jis lankosi jau ne pirmą kartą, tada, kai Lietuva gyveno niūriais ir tamsiais okupacijos metais, ir jau Lietuvai iškovojo nepriklausomybę. Po tokios įžangos, Illinois senatoriaus kalba pakrypo į Amerikos lietuvių ir jų neįkainojamą indėlį, kovojant už Lietuvos nepriklausomybę. Anot senatoriaus R. Durbin, į JAV politikus kreipiasi ne viena tauta, etninė grupė, prašydama padėti išspręsti sudėtingas situacijas. Besikreipiantieji visada susiduria su problema: kaip pasiekti įtakingus, Amerikos sostinėje sėdinčius politi-

kus? Į tai Illinois senatorius atsakė — per amerikiečius, kurie didžiuojasi esą Amerikos piliečiai, tačiau ne ką mažiau didžiuojasi esą vienos ar kitos etninės grupės palikuonys. Būtent šiuo keliu eidami Amerikos lietuviai sugebėjo padėti už savo nepriklausomybę kovojančiai Lietuvai. Tokios strategijos, anot R. Durbin, reikia laikytis ir dabar, kai Rusija Lietuvai ir kaimyninėms valstybėms grasina jau ne branduoliniu ginklu, o nafta ir dujomis.

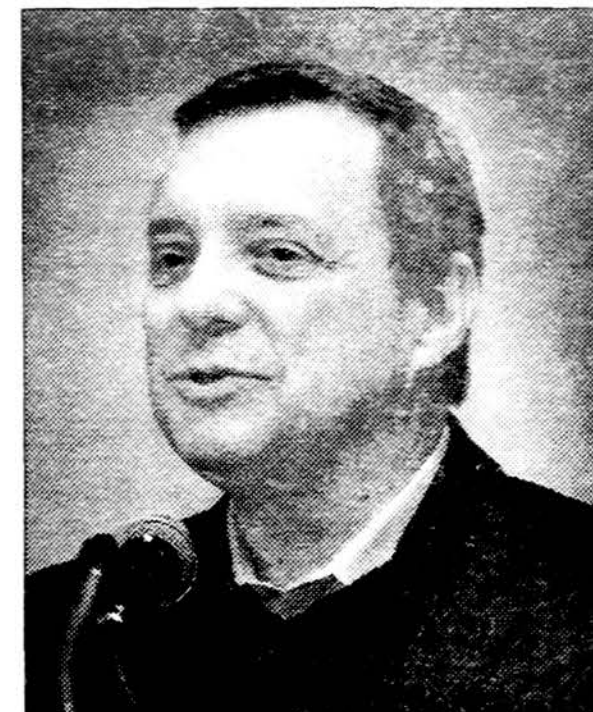
Ketvirtasis svečias — Andrejus Nekrasovas, rusų kino ir televizijos režisierius iš Sankt Peterburgo, kelių tarptautinių dokumentinių filmų („A Russia of One's Own”, „Pasternak”, „The Prodigal Son”, „Children's Stories: Chechnya”) autorius. Kanų filmų festivalyje 1993 m. laimėjęs UNESCO apdovanojimą, o 1997 m. Mannheime apdovanotas FIPRESCI prizų. Jis taip pat buvo bene vienas artimiausių neseniai radioaktyviuoju poloniu nužudyto Aleksandr Litvinenko draugas, apie jį sukūręs dokumentinį filmą „My Friend Sasha: A Very Russian Mur-

„Turi ateiti laikas, kai šiuo metu vykstantys procesai Rusijoje turi būti įvardinti tikraisiais savo vardais“.

der”. A. Nekrasovas savo kalboje taip pat kaip ir prieš tai kalbėjęs svečias sugrįžo į savo vaikystę, kai jis savo vasaras leido Klaidėje prie Baltijos jūros. Pasak jo, kartą jam teko tiltu keliauti iš Lietuvos į Kaliningrado sritį ir net tada, nors buvo dar visai vaikas, jis pajuto, jog Lietuva ir Kaliningradas yra be galo skirtingi. Vėliau tai jam leido suvokti, jog kažkas negerai su Lietuvos okupacija.

Toliau savo kalboje svečias pratęsė D. Satter temą apie Lietuvos, — ir Estijos patirties unikalumą ir vaidmenį, šioms trims valstybėms bendraujant su Rusija. Pasak kino režisieriaus, jis drauge su D. Satter kuria naują dokumentinį filmą apie paskutinius Sovietų Sąjungos gyvavimo metus ir jos sugriuvimą. Šiame filme jis nori ypatingą dėmesį skirti Lie-

tuvai, kuri pirmoji išsilaisvino iš Sovietų Sąjungos okupacijos. Svečias netruko paliesti ir dabartinės Lietuvos ir ypač Rusijos situacijos. Pasak jo, išgirdus buvusio Rusijos prezidento Boriso Jelcino vardą, nors jis per savo valdymą ir padarė nemažai klaidų, jam Jelcino vardas asocijuojasi su žmoniškumu. Tačiau visai kitokius jausmus A. Nekrasovui sukelia Vladimir Putino vardas. Pasak jo, Vakaruose tituluojamas kaip Rusijos reformatorius, jis kalbėtojo akyse tokio vardo tikrai nėra vertas. Turi ateiti laikas, kai šiuo metu vykstantys procesai Rusijoje turi būti įvardinti tikraisiais savo vardais — įsiti-

Senatorius Richard Durbin.

Jono Kuprio nuotr.

kinęs A. Nekrasovas.

Ir nors kokia niūri padėtis Rusijoje bebūtų, A. Nekrasov nelinkęs prarasti vilties ir tikėjimo geresne Rusija, ypač jos žmonių, ateitimi. V. Putinas neatstovauja visos Rusijos — pabrėžė kino režisierius. Su laisva spauda ir kaimyninių valstybių, ypač Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagalba, rusų tauta turi galimybę pakreipti savo istoriją kita linkme. „Galbūt aš šią savo kalbą pabaigsiu ir kiek paradoksaliai” — prisipažino A. Nekrasovas, — tačiau kai žiūriu į ant scenos viena šalia kitos stovinčias Lietuvos ir JAV vėliavas, suprantu, jog šios dvi valstybės turi normalius santykius, norėčiau, kad tokius santykius kada nors turėtų ir Lietuva su Rusija” — su vilties gaidelėmis pabaigė ketvirtasis Vasario 16-osios minėjimo svečias.

Nekilnojamojo turto kainų burbulas — nesusprogdinamas

Atkelta iš 1 psl.

neturi bendros nuomonės, ko laukti, rašo dienraštis „Vakarų ekspresas”.

Kad naujos statybos būsto kaina dar kils, — sutinka daugelis, tačiau kiek — linkę pasiginčyti. Vieni svars-to, kad brangimas gali siekti 25 procentus, kiti tikina, kad tai — nerealu.

Tuo tarpu senos statybos būstų sektoriuje grandiozinių pokyčių niekas nebežada.

Pirmaisiais šios žiemos mėnesiais nekilnojamojo turto rinka atsiga-vė iš letargo miego.

Nekilnojamojo turto agentūros „Oberhaus” Vertinimo ir rinkotyros skyriaus vadovo Sauliaus Vagonio duomenimis, nuo praėjusių metų pavasario gerokai kritusios būsto pardavimo apimtys vėl atsiga-vė tik praėjusių metų gruodžio mėnesį.

„Kai praėjusių metų pavasarį paaiškėjo, kad euro neįsivesime, pradėta prognozuoti, jog turėtų gerokai

kristi nekilnojamojo turto kainos. Matyt, žmonės ir laukė to kritimo. Tačiau praėjus pusmečiui, pamatė, kad niekas iš esmės nesikeičia. Tad tie, kurie norėjo įsigyti būstą, nusprendė nebelaukti”, — rinkos pagyvėjimo priežastis vardijo S. Vagonis.

Uostamiesčio nekilnojamojo turto agentūros „Aidila” vadovas Algimantas Bružas pastebėjo, kad pagyvėjus rinkai Klaipėdoje senos statybos butų kainos sausio mėnesį net šoktelėjo 2-5 procentais. Kitos uostamiesčio agentūros „Termionas” vadovė Indrė Valionienė duomenimis, nuo gruodžio mėnesio jos pakilo 10 procentų.

Svarstoma, jog rinką siek tiek suaktyvino ir šventėms grįžę emigrantai, kurie investavo uždirbtus pinigus į nekilnojamąjį turtą.

Ekspertai dabar jau nebetiki, kad senos statybos būsto kainos artimiausius keletą metų sumažėtų.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Maskva skelbia naują Šaltąjį karą?

Vladimiras Putinas.

AP nuotr.

Washington, DC, vasario 12 d. (Alfa.lt) — Anksčiau Jungtinių Valstijų aukščiausieji pareigūnai aptarinėjo Irako karo problemas ir daugiau dėl dabartinės pasaulio būklės nesirūpino, o šį savaitgalį tikriausiai jie praleido svarstydami, ar tik Rusija nepaskelbė naujo Šaltojo karo pradžios, rašo „The Times“.

Šeštadienį prezidentas Vladimiras Putinas agresyviais žodžiais užsipuolė Ameriką ir jos sąjungininkes Europoje. Nuo Šaltojo karo pabaigos prieš 16 metų rusų vadovas dar nėra taip pikta kalbėjęs apie Vakarus.

Sakydamas kalbą kasmetinėje Miuncheno saugumo konferencijoje jis daug kam sukėlė prisiminimus apie tuos laikus, kai dvi supergalybės grasino sunaikinti viena kitą ir didžiąją likusio pasaulio dalį.

V. Putinas užsipuolė tai, ką pats įvardijo „nelegitimia“ JAV užsienio politika per pastaruosius keletą metų. Neįprastai aršiu ir nediplomatišku būdu jis pareiškė, kad amerikiečiai „peržengė savo ribas visose srityse“, sukėlė naujas ginklavimosi varžybas ir agresyviai destabilizuoja Artimuosius Rytus.

Tai buvo daugiau nei dar vienas šiurkštus tariamų George W. Bush nusikaltimų įvardijimas. Kalbėdamas auditorijai, kurioje buvo tokių Europos vadovų, kaip Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir nemažai amerikiečių, Rusijos prezidentas užsipuolė NATO.

Jis pažymėjo, kad buvusių sovietinių respublikų ir palydovinių Varšuvos pakto valstybių priėmimas į šią sąjungą destabilizavo Europą ir kelia grėsmę Rusijai. „Prieš ką nukreipta ši ekspansija?“ — klausė jis.

Turbūt tarptautinio susirinkimo dalyviai nėra girdėję tokių tiesmukiškų pareiškimų iš Maskvos pusės nuo to laiko, kai 1960-aisiais Nikita Chruščiovas savo batu trenkė per stalą Jungtinėse Tautose.

JAV pareigūnai atsargiai vertino V. Putino pastabas. JAV gynybos sekretorius Robert Gates toje pačioje konferencijoje švelniai pasišaipė iš Rusijos vadovo kalbos ir paminėjo, kad ji „mane beveik pripildė mažiau sudėtingų laikų nostalgija. Beveik.“ Jis netgi pripažino JAV klaidas ir pareiškė suprantantis, kad reikia taisyti sugadintą Amerikos reputaciją.

B. Obama ir Australijos premjeras įsivėlė į žodžių mūšį dėl Irako

Ames, vasario 12 d. (AFP/BNS) — Jungtinių Valstijų prezidento posto ketinantis siekti demokratų senatorius Barack Obama apkaltino Australijos vyriausybės vadovą John Howard „tuščia retorika“ dėl Irako.

B. Obama įsivėlė į žodžių karą su pagrindiniu JAV sąjungininku J. Howard dėl jo užsienio politikos vos dvi dienos po to, kai oficialiai pradėjo savo 2008 metų prezidento rinkimų kampaniją.

Naujoji Demokratų partijos žvaigždė griežtai reagavo į Australijos premjero komentarus, kad jei bus įgyvendinti senatoriaus pažadai iki kitų metų kovo 31 dienos grąžinti namo visus Irake tarnaujančius amerikiečių karius, tai reikš Amerikos pralaimėjimą ir teroristų pergalę.

„Jaučiuosi pamalonintas, kad vienas George W. Bush sąjungininkų kitoje žemės rutulio pusėje ėmė mane pulti kitą dieną po to, kai paskelbiau apie rinkimų kampanijos pradžią“, — sakė B. Obama žurnalistams Iowa

valstijoje.

„Taip pat norėčiau pabrėžti, kad dabar Irake yra beveik 140,000 mūsų karių, o J. Howard yra dislokavęs 1,400, todėl jei jis yra pasirengęs kovoti Irake, norėčiau pasiūlyti jam pašaukti į tarnybą ir nusiųsti į Iraką dar 20 000 australų. Priešingu atveju tai tėra tuščia retorika“, — sakė B. Obama.

Respublikonas G. W. Bush ne kartą dėkojo J. Howard už jo šalies paramą kare su terorizmu bei per konfliktus Irake ir Afganistane. Dabar Amerikos prezidentui tenka susidurti su griežtu nepritarimu jo naujausiems planams pasiūsti į Bagdadą daugiau karių.

Praėjus kelioms valandoms po to, kai charizmatiškasis 45 metų senatorius įgėlė J. Howard, Australijos vyriausybės vadovas paleido atsakomąjį šūvį pareiškęs, kad jo šalies kontingentas yra „labai reikšminga ir derama pagalba“ turint galvoje tai, kad joje gyvena tik 20 mln. gyventojų.

EUROPA

BRIUSELIS

Irake dingę du vokiečiai, kurie galėjo būti pagrobti, pirmadienį pranešė Vokietijos užsienio reikalų ministras Frank-Walter Steinmeier. Ministras nenurodė dingusių vokiečių pavardžių. „Negalime atvesti, kad jie buvo pagrobti“, — sakė F.W. Steinmeier žurnalistams atvykęs į Briuselį dalyvauti Europos Sąjungos (ES) užsienio reikalų ministrų susitikime. „Žinoma, darome viską, ką galime, kad du vokiečiai saugiai grįžtų pas savo artimuosius“, — pridūrė ministras.

BERLYNAS

Vokietijos teismas pirmadienį nurodė paleisti buvusią Raudonosios armijos frakcijos (RAF) narę Brigitte Mohnhaupt, kuri 24 metus praleido kalėjime už dalyvavimą grobiant ir žudant žmones 8-ajame dešimtmetyje. Šis sprendimas, kuris buvo priimtas B. Mohnhaupt paprašius paleisti ją pirma laiko, tikriausiai sukels šalyje diskusijų audrą, ypač dėl to, kad ji nėra pareiškusi atgailavimo dėl kruvinos RAF kampanijos, kuri iki pamatų sukrėtė naująją Vakarų Vokietijos demokratiją. 57 metų B. Mohnhaupt buvo areštuota 1982 metais.

LISABONA

Portugalijos ministras pirmininkas Jose Socrates sekmadienį pažadėjo legalizuoti abortus, kai už tai referendumu pasisakė rinkėjai, nors jų aktyvumas nebuvo pakankamas, kad referendumas būtų teisiškai įpareigojantis. Iš visų referendume dalyvavusių rinkėjų beveik 60 proc. pritarė socialistų vyriausybės siūlymui suteikti moterims teisę iki dešimtosios nėštumo savaitės legaliai jį nutraukti, rodo oficialūs galutiniai rezultatai.

JAV

WASHINGTON, DC

Kompiuterių ekspertai įspėja asmeninių kompiuterių vartotojus sau-

gotis virusų Valentino dienos elektroniniuose sveikinimuose. „Kompiuterių vartotojai turėtų atsargiai atidarinėti elektroniniu paštu gautas nepažįstamas romantiškas žinutes, nes daugelyje jų gali būti paslėptas virusas“, — įspėjo JAV apsaugos įmonė „PandaLabs“, paskutiniu metu užfiksavusi nemažai viruso „Nurech.A“ atvejų. Virusas slepiasi laiškuose, pavadinimu „Together You and I“ ar „Til the End of Time Heart of Mine“. Tokių laiškų atidarymas gali pridaryti daug žalos kompiuterinėms programoms.

LOS ANGELES

Merginų trio „Dixie Chicks“ su savo daina „Not Ready To Make Nice“, kuriame kalbama apie tai, ką ši populiari grupė patyrė, drįsusi atvirai užsipulti prezidentą George W. Bush, sekmadienį per 49-ąją apdovanojimų „Grammy“ įteikimo ceremoniją sulaukė savo šlovės valandos. „Dixie Chicks“ netikėtai gavo geriausio metų albumo, įrašo ir dainos apdovanojimus, taip pat — apdovanojimus geriausio kantri muzikos albumo ir geriausio kantri grupės atlikimo kategorijose.

AZIJA

DAKA

Bangladešo ekonomistas ir 2006 metų Nobelio taikos premijos laureatas Muhammad Yunus sekmadienį pareiškė svarstantis galimybę įsteigti politinę partiją ir dalyvauti rinkimuose, nes jam rūpi žmonių gerovė. „Vargšų bankininku“ vadinamas M. Yunus sakė parašęs atvirą laišką tėvynainiams ir paprašęs jų pasidalinti savo nuomone apie jo ketinimus eiti į politiką.

ARTIMIEJI RYTAI

RIYADH

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas per pirmąjį savo vizitą Saudo Arabijoje sekmadienį aptarė su šios šalies karaliumi Abdullah padėtį Irake bei Izraelio ir palestiniečių konfliktą. Rusijos prezidento atvykimo proga buvo patiestas raudonas kilimas. Abdullah savo komentaruose apibūdino Rusijos vadovą kaip „valstybininką, pasisakantį už taiką ir teisingumą“.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

„ATEITI“ APŽVELGIANT

JUSTINAS PIKŪNAS

2006 m. „Ateities“ 4(31) nr. mane pasiekė 2007 m. sausio 11 d. — tolimas kelias per du vandenynus iki Havajų Maui salos. Visada džiaugsmas pamatyti „Ateities“ žurnalą; kiekvieną nr. skaitau. Šį kartą liūdesys ir džiaugsmas keitėsi beverčiant jos lapus. Petro Plumpos reikšmingas straipsnis „Ateitininkų tėvas“ yra ypatingas tuo, kad atskleidžia prof. Prano Dovydaičio tragišką mirtį šūvių salveje Sverdlovskės Sibiro gilumoje. Šio tauraus kankinio mirtis yra dokumentais paremta. Anksčiau buvo pasklidę kitų versijų. Gerai prisimenu jo įspūdingą dviejų valandų kalbą 1932 m. pavasarininkų šventėje Miroslove (Alytaus apskr.). Jos metu man gimė mintis — gera būti profesorium ir tiek daug žinoti. Aš taip pat turėčiau siekti mokslo, gauti daktaro laipsnį, tapti profesorium. Kai 1987 m. man buvo suteiktas „Professor Emeritus“ titulas tapau profesorium visam gyvenimui. Man artimas ir Vaidoto A. Vaišaičio straipsnis „Juozas Eretas ir ateitininkų sąjūdis“. Jis, mirčias, akis žiūrindamas draugo M. Ašmio paskatintas 1919 m., ryžosi keliauti misijai į už nepriklausomybę sunkiai kovojančią Lietuvą. Stebėtina, kaip greitai ir kūrybingai dr. Eretas kūnu ir visa siela įsiliėjo į Lietuvos atkūrimui būtinus darbus su jaunimu, studentija ir visa tauta. Kai 1949 m. jį aplankiau Šveicarijoje, atradau patį lietuviškiausią butą: trispalvę, vytis, kryžius, korporacijų ženklai, Lietuvos žemėlapis, audiniai ir daug daugiau — ir viskas lietuviška. 1964 m. pakviečiau prof. Eretą į JAV, kad jis prabiltų į ateitininkijos telkinius, taip pat į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Detroite, kuriame jis kalbėjo 400 atstovų ir sukūrė stulbinantį įspūdį.

Šiame nr. spausdinamas įdomus Petro Plumpos straipsnis „Krikščionis — gyvybės kultūros kūrėjas“. Tvirta mintis: „Kas negerbia jokios gyvybės, tas negerbia Dievo, nes gyvybės kūrimas yra Dievo meilės išraiška...“ — Dangaus Tėvo dovana, todėl reikia rūpintis mūsų broliais ir seserimis, ypač pačiais mažiausiais, gimusiais ir dar negimusiais. Kun. K. Trimakas aptaria šeimyniškumą; primena 2006–2007 m. veiklos šūkį „Švęskime Kristų šeimoje“. Kalba apie lietuviškumo puoselėjimo svarbą. Romualdas Kriaučiūnas skatina „Naujai atrasti šeimyniškumo principą“. Jis primena Mykolo Krupavičiaus teigimą, kad „šeima išeivijoje yra vienintelė lietuviybės šventykla“. Jai patenkant į klystkelius, lietuviybė pasilieka be atsparos. Todėl „vertėtų šeimyniškumą panagrinėti kaip dirvą, kurioje tarpsta kiti keturi principai“. Labai įsidėmėtinas nurodymas. Jurgita Rakauskaitė aptaria T. Maciecinienės knygą „Tikėjimas ir ateitis“, kurioje ji išryškina Igno Skrupskelio ir Prano Dovydaičio meninę, mokslinę ir politinę veiklą. Renata Žiūkaitė nagrinėja kun. Broniaus Laurinavičiaus gyvenimo veiklą ir tragišką mirtį knygoje „Objektas intrigantas“. Kun. R. Grigas nostalgikai žvelgia į savo vaikystės tėviškę, jos suvalkietišką aplinką. „...Ten ir kregždės skraidė tarp žmonių/Skliautų kristalo gilioje ramybėje/O žaros vakaro už jėvarų senų —/Kazkas už laiko ir amžinybės...“. Savo pažintyje su gamtos kūryba, jis skanauja laukinėmis braškėmis,

patenka į nesprogusių minų ir granatų lauką; stebi bombų paliktas duobes, bandančias sužaliuoti ten, kur ne kartą grūmėsi dvi imperijos — tai Prūsijos pasienis. Žmonių padedama gamta nors pamažu susidoroja su pavojingomis karo liekanomis.

Argi gali „Ateitis“ apsieiti be poezijos žaismo ir grožio? Ne. Skaitome Aistės Vareikytės deimaniuką: „Aistringų juostančių lelijų šoky / Ištirpo du grakščiausi sielų atšvaitai / Seni pamišusio baltumo sienų bokštai / Teliko gėstančiais žibintais laikraščio sakmėj...“. Kristina Janušaitė: „Užmerk / akis tylos peizažuos / ugniažiedės skleidžias vakar...“. Tai eilėraščiai, į kuriuos būtina įsiklausyti, kad supratus jų simbolių emocinę reikšmę.

Ingos Kuzmičiovos rašinys „Tėvynės labui“ mums gyvai primena Kariuomenės dieną. Joje matomas karys: „Jis pasitempęs, tvirtas, pasitikintis savimi, patyręs išmėginimus, kurie ne kiekvienam pakeliami“. Inga pasakoja: Aušros Vartų akademiniui savaitgaliui buvo pakviesti kariūnai saugoti statulą, o įvyko kas kita. Atvykusius kariūnus apsupo 200 zujančių vaikų ir paauglių. Jie greitai susidomėjo vieni kitais, žaidė ir linksmai bendravo. Visiems buvo įdomus netikėtumas.

Vytas Vaitkus aprašo SAS „Švęskime Kristų šeimoje“ simpoziumą Dainavoje, kuriame dalyvavo 50 studentų. Paskaitoje dr. Romualdas Kriaučiūnas apibūdina biologinę ateitininkų, lietuvių, katalikų, krikščionišką ir visos žmonijos šeimų koncepcijas. Rimas ir Ken Belau — apie jų šeimos gyvenimą ir Kristaus vaidmenį joje. Birutė Bublienė pradėjo ir vėliau užbaigė patį simpoziumą, ragindama studentus kurti ir bręsti ateitininkiškoje šeimoje. Joje yra lengva stiprinti tikėjimą ir meilę. Prieš tai Darius Norvilas apibūdina šeimos sąvokos kūrėjų istorijos tėkmę. Studentai entuziastingai diskutavo simpoziume iškeltas mintis ir hipotezes. Kas dar įdomu — čia įvyko ir SAS suvažiavimas, kuriame buvo išrinkta nauja sąjungos valdyba: Vytas Vaitkus — pirm., Gytis Mikulionis, Lina Beržinskaitė ir Vaida Laniauskaitė, taip pat pagalbininkės. Judrus SAS suvažiavimas buvo baigtas šv. Mišiomis, kurias aukėjo kun. Ričardas Repšys.

Ar dar nepakanka turinio viename nr.? Visiškai ne. Štai „nematomas“ autorius iškelia: „Klauskite, ieškokite, stebėkitės...“ Tai bus nauja „Klausk drašiai“ rubrika. Nors moksleiviai, juo labiau studentai, daug žino, bet to negana. Kas gi yra pasiekęs tokią erudiciją, kad — žino viską, kas ateitininkui žinotina ir naudinga? Besidomint savimi ir ateitininkijos sąjūdžiu bei idealų prasme, tikėtina, kad skaitytojai atras daug klausimų, į kuriuos „Ateitis“ norėtų atsilipti. Kad AF XV kongresas ne viską apėmė kas esminga, galima įsitikinti, skaitant 41-2 psl. Juose prof. Leonas L. Mačiūnas ir Julija Ambrašenė teigia, kad XV kongresas buvo gerai suorganizuotas ir kad jo daugumą sudarė moksleiviai. Jie rašo, kad Šv. Sosto ir LR prezidento sveikinimai pabrėžė būtinybę atmeti moderniškumą, nes jis nėra pagrįstas autentiškomis vertybėmis; siekti, kad „Visa atnaujinti Kristuje“ būtų aiškiai matomas. Panašius uždavinius kėlė ir kiti kalbėjusieji. Minėtų autorių nuomone, trūko praktiškų

patarimų moksleiviams, studentams, nurodančių, kaip ir ką veikti. Jie jautė stoką dėmesio gyvybės kultūrai; stigo kalbų apie patriotizmą, tėvynės meilę. Matome alkoholio nešamas nelaimės šeimos ir visuomenėje. Nebuvo patariama, kaip kovoti su bulvarine spauda, narkotikais; nebuvo angažavimosi blaivybei. Stipriai girdėjosi balsai apie būtinybę tapti brandžiu kataliku, kurti ir tobulinti asmenybę, bet buvo tylima apie kitus keturis principus. Jie klausia, kodėl nebuvo galima pristatyti kelių ilgamečių šeimų? Žodžiai stimuliuoja, pavyzdžiai patraukia.

Edita Gailiūtė nuodugniai rašo apie globalizaciją, jos milžinišką apimtį, ryšių ir kitoms technologijoms tebesiplečiant po visą pasaulį. Nors sunku tiksliai suvokti jos procesus, bet jie ardo asmens tapatybę ir visuomenę jungiančias gijas. Laiko ir erdvės suvaržymai nyksta, kiauėja valstybių sienos, plėtėja jaunimo aktyvumas ir galimybės. Renata Skardžiūtė rašo, kad „Studentai sako“. Ji pradeda su Ignacu Lojola; klausia, ką padariau dėl Kristaus, ragina juos daugiau ir geriau dirbti. Vita Reinytė aprašo Vilniaus sendraugų suruoštą popietę — mugę „Iš tamsos į šviesą“. Liaudies dainas ir Advento giesmes atliko „Srauna“, grojo M. K. Čiurlionio mokyklos auklėtiniai. Jurgita Paulauskaitė pateikia Plungeje įvykusios konferencijos „Rinkis gyvenimą, rinkis Dievą“. Ji pabrėžia, kad „gera darydama ateitininkija turi tapti dovana Lietuvai, kitiems žmonėms“.

Jurgita Raudytė aprašo Aloyzo Žygačio paskaitą apie vysk. Vincento Borisevičiaus kančios kelią Lukiškių

kalėjime. Ateitininkai aplankė jo karsą, dalyvavo kun. S. Tamošaičio aukotose šv. Mišiose, susirinko apašalai Telšių vyskupijos centre. Irena Bikulčienė rašo apie ateitininkus, renkančius maisto produktus alkstantiems Panevėžio „Maisto banko“ suruoštoje akcijoje. Toliau — aprašytas Obelių Šv. Teresėlės ateitininkų kuopos 10-mečio minėjimas; Pandėlio ateitininkų įžodžio šventė. Obeliai, Pandėlis — kaip juos surasti Lietuvos žemėlapyje? Šie miesteliai parodo, kaip giliai į provinciją yra įsiveržusi ateitininkija. Simona Smirnova teigia, kad yra jaunimo, kuris užsidedęs melstis, sekti Kristaus keliu ir visiems įrodyti, kad Kristus tebėra jaunimą traukianti jėga. Bent iš dalies ji remiasi Visagino „ežerų vaikais“. Jūratė Vilčinskaitė-Smelstienė apibūdina Vilniaus krašto ateitininkų valdybos (KAV) Aušros Vartų akademinių savaitgalių lapkričio 17-19 d. Tai buvo turiningas ir mažus Vilniaus krašto ateitininkų (VKA) susibūrimas pavadintas „Šeima“. Jame Algis Petronis apžvelgė šeimą iš įvairių perspektyvų.

Visų „Ateities“ 4 nr. psl. didelę dalį dengia pritaikytos iliustracijos. Gražu žiūrėti ir skaityti. Aprašyme ne visą turinį galėjam įjungti. Praleidau malonius šv. Kalėdų sveikinimus, kun. Ričardo Doveikos „Dievo vilties ženklas“, Alfons Sušinsko „Organizacinis ir neorganizacinis žmogus, kun. Roberto Grigo „Lietuvos Caritas“ gerumas mus vienija“. Šie rašiniai yra verti skaityti ir svarstyti. Šią recenziją baigdamas, lenkiu galvą red. Redai Sopronaitei ir visam „Ateities“ leidimo kolektyvui.

Gyvenimo prasmės ieško ir vaikai

VILMA MAŽEIKIENĖ

Medicinos centro „Regšana“ vaikų psichologė

Nuo seno gyvenimo prasmės ieškojimas buvo ir išlieka svarbiausia žmogaus varomoji jėga. Savo gyvenimo prasmę privalo ir gali rasti kiekvienas. Klaidingai manoma, jog tai jaudina tik vyresnio amžiaus žmones.

Vis daugiau vaikų ir jaunuolių ateina dėl tokių problemų, kaip nenoras gyventi, depresija, padidėjusi agresija, polinkis į įvairias priklausomybes, nuolatinis nuobodulys, tuštuma. Visa tai — ne kas kita, kaip prarasto tikėjimo savo gyvenimo prasmingumu išraiška.

Dažni vaikų keliama klausimai — ne pagal amžių: „Kam gyventi, jei vis tiek reikės mirti?“ Būtent tokie klausimai kyla jau mokyklinio amžiaus vaikams. Be abejo, prieš atsakydami į šiuos iškeltus klausimus, vaikai žvalgosi į suaugusiuosius, į jų gyvenimus, deklaruojamas vertybes, elgesį bei veiksmus su aplinkiniais ir savimi. Jie akylai stebi, kaip sekasi suaugusiesiems atsakyti į šį nepaprastai sudėtingą klausimą. Dar vaikams labai svarbu, ar suaugusieji sąžiningai į jį atsako.

Vaikui labai svarbu, ar tai, ką jis daro, reikšminga jam pačiam ir jį mylintiems žmonėms. Jei vaikas ilgesnį laiką yra piktas, depresiškas, baimingas, nerimastingas, agresyvokas, vadinasi, savo gyvenimo kelyje daugiau ar mažiau yra pasimetęs. Tiksliau pasakius jis jau pametęs tikslą, dėl ko jis yra šiame pasaulyje, dėl ko gyvena. Tik laiko klausimas, kaip greitai jis pats sujauks savo gyvenimą. Kuo agresyvesnis taps vaikas, tuo suvokimas apie gyvenimo prasmę, savo vertinimą, prasmingumą nuo jo tols. Kuo pasyvesnis, depresiškesnis, apatiš-

kesnis vaikas taps, tuo labiau praras pasitikėjimą savimi, aplinka ir galiausiai tikėjimu, dėl ko gyvena. Tokie vaikai labiau pradės tikėti mirties palaima nei gyvenimu, greičiau pasiners į virtualų pasaulį nei ieškos prasmės realybėje.

Tačiau nėra viskas taip beviltiška. Žymus filosofas Nyčė rašė: „Kas turi KAM gyventi, išters bet kokį KAI?“.

Suaugusiųjų pareiga padėti atrasti vaikams savo tikslus ateityje. Atrasti tikslą ateičiai — dar ne viskas. Tai tik pradžia. Bet jau gera pradžia.

Vaikai turi suprasti, kad nėra abstrakčios gyvenimo prasmės. Tėtis turi savo gyvenimo prasmę, mama — savo, sesuo — savo ir t.t.

Kiekvienas žmogus turi pats sau susirasti savo gyvenimo prasmę. Čia jau daug kas priklauso nuo jo paties aktyvumo, noro, pastangų. Prasmės mums niekas negali nuleisti iš dangaus, ją privalome atrasti patys, jei nenorime tuščiai iššvaistyti savo gyvenimo. Todėl būtina parodyti, kiek vaikai patys čia gali prisidėti.

Prasmės negalime išsigalvoti dirbtinai, ją galime pajusti tik per pašaukimą, t.y. gebėjimus, interesus, polinkius. Tai tik gairės, kuriomis sekdam ir galime pasiekti savo gyvenimo palaimą. Todėl vaikai savęs ieškoti turi įvairiuose būreliuose, sporto sekcijose, nes ten atsiskleidžia tai, kas pamokų metu tiesiog snaužia jų asmenybėse.

Kiekviena diena, kiekviena valanda žmogui pasiūlo kažką nauja. Vaikai turi išmokti tai pamatyti.

Vaikai savo gyvenimo prasmingumą gali pajusti atlikdami net tai, ko iš jų reikalauja ši konkreti valanda, tačiau to jie turi išmokti iš suaugusiųjų. Svarbu tiesiog džiaugtis šia akimirka.

Perlas rūke

Atkelta iš 5 psl.

Tik vieną maloną pavyko išmelsti iš sūnaus nuverstajam imperatoriui – kad per jo kalėjimo langą būtų matyti didingasis kūriny. Beveik devynių metų kalėjo Šach Džahanas. Mirusiam tėvui Aurangzebas suteikė paskutinę malonę – palaidojo velionį šalia mylimos žmonos Tadj Mahal.

Sunku pasakyti, kuo daugiausiai vilioja milijonus žmonių Tadž Mahal. Gal romantiška meilės, klastos ir mirties istorija? O gal savo grakščia tobulybe? Be abejonės, mauzoliejus yra geriausias indų ir musulmonų architektūros stiliaus pavyzdys. Ne veltui jo vardas reiškia „Rūmų vainikas“.

Negalima pasakyti, kad paminklas atsirado tuščioje vietoje. Toks tobulas kūriny būtų buvęs neįmanomas be ilgaamžės indų, arabų, persų ir turkų architektūros tradicijų sintezės.

Tarp Tadž Mahal pirmtakų mokslininkai mini antrojo Didžiųjų Mogolų dinastijos imperatoriaus Humajuno mauzoliejų. Jį pastatė Delyje šimtmečiu anksčiau, XVI a. viduryje. Didžiųjų Mogolų laikais architektus į Indiją kviesdavo iš musulmoniškųjų kraštų – Irano, Turkijos, Centrinės Azijos. Ornamentus kurti patikėdavo vietos meistras.

Tokiu būdu griežtas islamo architektūros racionalizmas susivienijo su iracionalia ir mistiška induistų pasaulėjauta. Taip gimdavo unikalūs griežtų architektūros formų ir puošnaus bei subtilaus dekoru lydinys. Balto marmuro mauzoliejus su keturiais kampiniais minaretais – svarbiausias, bet ne vienintelis Tadž Mahal architektūros ansamblio elementas.

Be paties mauzoliejaus, jam dar priklauso iš raudonojo smiltainio pastatyta mečetė, simetriškas statinys garsiams svečiams, stačiakampis sodas, kurį tvenkiniai ir kanalai dalija į keturias zonas („čar bag“, arba „keturi sodai“, – tradicinės persų architektūros atributas). Ir pagaliau parką įreminanti siena iš raudonojo smiltainio su vartais. Durų sąvaros buvo sidabrinės, bet jas seniai pavogė. Dabar į parko teritoriją einama pro vartus, padarytus iš vario.

Parko tvenkinių pakraščiai apsointi kiparisais, kurie islamui simbolizuoja liudėsį (kaip, beje, ir krikščionybė, ir senovės romėnams).

Tadž Mahal mauzoliejaus statytojai simetriją išlaikė be priekaištų. 74 metrų aukščio mauzoliejaus pastatas turi taisyklingą kubo formą su nupjautais kampais.

Jis „padėtas“ ant balto marmuro kvadratinės terasos, kuri savo ruožtu „guli“ ant raudono smiltainio pamatų. Keturi minaretai kampuose pagal savo paskirtį nenaudojami.

Mauzoliejus – ne mečetė, ir muedzinai nuo jo minareto nekviečia tikinčiųjų melstis. Minaretai pastatyti, vien tik simetrijos sumetimais.

Net ir garbingiesiems svečiams skirtas pastatas sukurtas siekiant vienintelio tikslo: kad mečetė, esanti mauzoliejaus kairėje pusėje, turėtų simetrijos „porą“. Pastatas taip ir vadinasi – „džavab“ – arabiškai „atsakymas“.

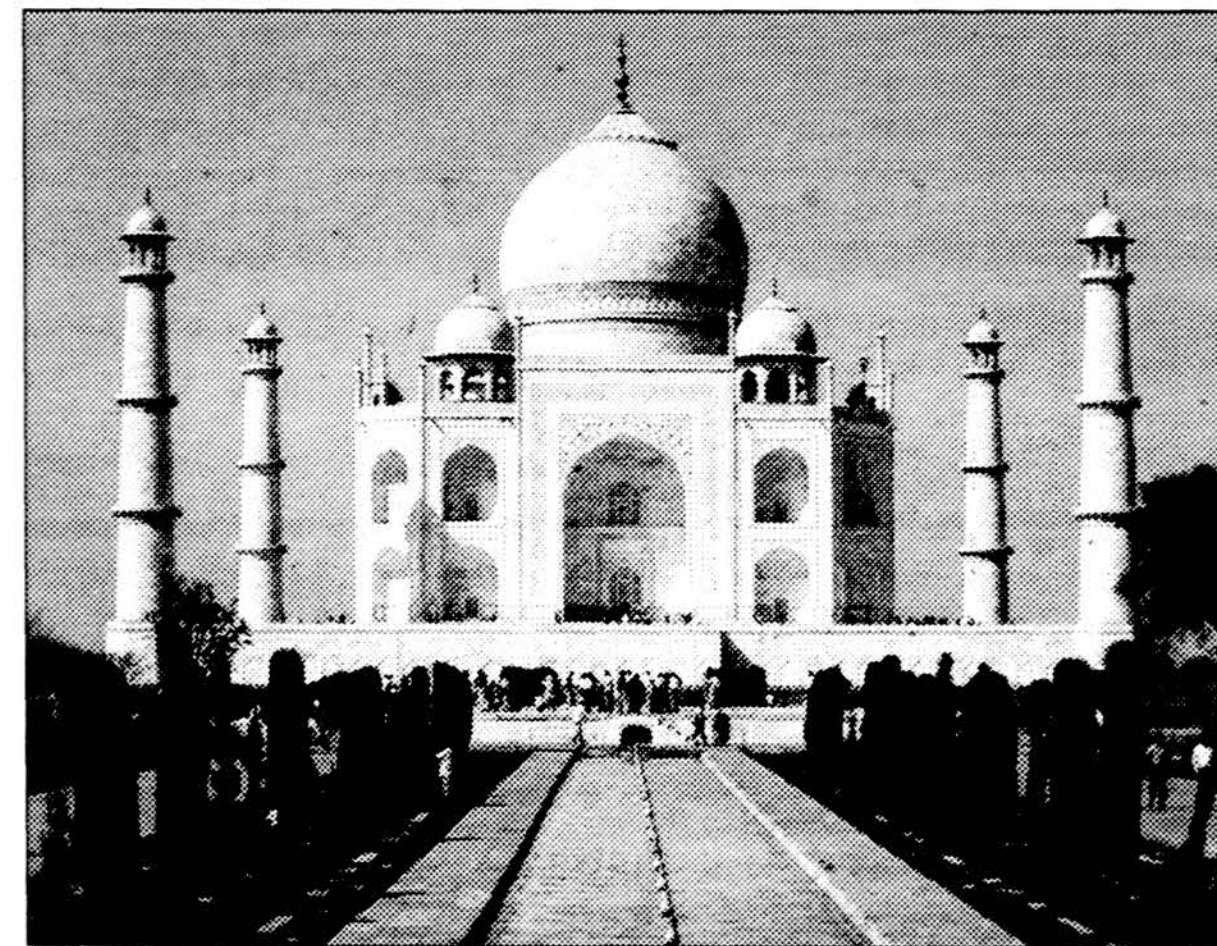
Vienintelis dalykas, trikdančias griežtą simetriją, yra Šach Džahano antkapis. Bet tai – suprantama, nes mauzoliejus buvo statomas Mumtaz Mahal, todėl jos antkapis ir stovi pačiame mauzoliejaus viduryje. Šach Džahaną palaidojo daug vėliau ir jo antkapį tiesiog pastatė greta.

Beje, įeinančių į mauzoliejų lankytojų matomi antkapiai yra vadinamieji kenotafai – po jais nieko nėra palaidota. Šach Džahano ir Mumtaz Mahal amžinojo poilsio vietos yra požemyje.

Visos mauzoliejaus sienos yra inkrustuotos brangiaisiais akmenimis. Juodu marmuru išvedžiotos citatos iš Korano. Puikiesiems gėlių ir geometrijos ornamentams buvo naudojami agato, jaspio, turkio, karneolio, lazurito, onikso mineralai, gintaras, koralai, įvairių rūšių kvarcas ir marmuras. Milžiniško statinio monumentalumo dermė su subtiliausia apdaila privertė aplinkinius pasakyti, kad statyti Tadž Mahal pradėjo milžinai, o užbaigė – juvelyras.

Šedevro tyko pavojai

2004-aisiais visa Indija minėjo Tadž Mahal statybos užbaigimo 350-ąsias metines. Tačiau šio jubiliejaus mastai ne tik neužgožė, bet dar ir paryškino problemas, kurios kaupėsi šimtmečius. Ypač jos paastrėjo pastaraisiais metais.

Tadž Mahal

mokslininkų nuomone, per praėjusius metus svirimas padidėjo. Tiesa, paskui archeologai atliko nuoseklius tyrimus ir nustatė, kad kelti paniką dar ankstoka: trys minaretai yra pasvirę nuo 4 iki 8 centimetrų, o ketvirtasis – 22 cm. Palyginti su 1942 metais, svirimas padidėjo ne daugiau kaip 3 milimetrais ir tai galima paaiškinti kaip matavimo netikslumą.

Kaip mano specialistai, minaretai iš pat pradžių buvo pastatyti nevisiškai vertikaliai, kad žemės drebinimo ar kitokio gamtos kataklizmo atveju jie virstų į skirtingas puses nepakenkdami mauzoliejiui ir nesužalodami jame esančių žmonių.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužiedimų darbotviete bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Bet Tadž Mahal užgriuvo dar viena neganda. 2005-ųjų vasarą musoninių liūčių metu pastato kupole stiprios vandens srovės pramušė spragą.

Dėl deginančios kaitros prieš lietaus sezoną marmurinės plokštės išsiplėtė, paskui liūtis jas atšaldė ir sandūrose atsirado įtrūkimų.

Ir vis dėlto didžiausią pavojų kelia ne stichijos, o žmonės. Pirmiausia tai – atmosferos tarša pramonės ir buities atliekomis. Baltas Tadž Mahal marmuras per daugelį metų įgavo purvinai gelsvą atspalvį. Mokslininkams netgi teko sukurti specialų mišinį tradicinės indų kosmetikos receptų pagrindu mauzoliejaus sienoms balinti. Nemažai pramonės įmonių Agroje ir jos apylinkėse teko išvis uždaryti. O pernai Indijos valdžia uždraudė bet kokias statybas istorinėje zonoje aplink Tadž Mahal.

Specialistai bėgsta, kad didelis ir nuolatinis žmonių sambūris, vibracija ir net garsiakalbių triukšmas gali sukelti sienų griūtį. Tikra šventvagystė, kad didingąjį paminklą, tapusį Indijos vizitine kortele, nuolat grasina sugriauti teroristai.

Praėjusio amžiaus devintąjį dešimtmetį teko visiškai uždrausti mauzoliejų lankyti naktimis. O juk Tadž Mahal naktinio vaizdo grožis mėnesienoje neturi sau lygių visame pasaulyje. Draudimas jau galiojo 20 metų ir buvo panaikintas tik mauzoliejaus 350-osioms metinėms.

Kai tik paastrėja sudėtingi Indijos ir Pakistano santykiai, Tadž Mahalio apsauga smarkiai sustiprinama. 2002-ųjų žiemą jį teko masuoti apsauginiu tinklu – indai rimtai baiminosi dėl gresiančių oro antskrydžių.

O pernai policija ant mauzoliejaus sienų įrengė 31 vaizdo stebėjimo kamerą, nors ir labai priešinosi Indijos archeologų tarnyba. Mokslininkai bijojo, kad tos įrangos montavimas gali sustiprinti marmuro irimą. Tačiau galiausiai archeologai pasidavė: žmonių saugumas svarbiausia.

Ir vis tiek, nepaisant visų nepalankių reiškinių, milijonai turistų iš Indijos ir viso pasaulio kasmet plūsta į Agrą pamatyti didingąjį meilės paminklą.

„Klaipėda“

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

SIŪLO DARBA

Reikalinga moteris,
priziūrėti vyresnio amžiaus
moterį ir gyventi kartu.
Tel. 708-656-6599

PASLAUGOS

SANTECHNIKOS
„PLUMBING“
darbai – 24/7 service.
Pigiai, greitai, kokybiškai ir sąžiningai.
Tel. 773-494-9989

Alma Adamkienė lankėsi Vašingtono Kristijono Donelaičio mokykloje

Vašingtono Kristijono Donelaičio lituanistinėje mokykloje vasario 10 dieną buvo didelė šventė. Mokyklos bendruomenė pasitiko Lietuvos Respublikos prezidento žmoną Alma

Adamkienę. Viešnia susitiko su mokyklos mokinukais, mokytojais ir tėveliais.

Mokiniai visi nekantravo pamatyti garbingą svečią mokykloje. A.

Adamkienė aplankė vaikus klasėse. Vaikai dainavo, pasakojo, ką veikia mokyklėlėje, skaitė eilėraštukus, šoko. A. Adamkienė prisiminė, kaip ji mokėsi lituanistinėje mokykloje Čikagoje, džiaugėsi, kad tėvai, kurie atveža mokinukus į mokyklą, pasiryžę savo vaikučius mokyti lietuvių kalbos, nors atstumas kai kuriems yra labai didelis — važiuoja net po 2 valandas. A. Adamkienė, susitikusi su vyriausiais mokyklos moki-

Alma Adamkienė ir mokytoja Grytė Verbušaitytė K. Donelaičio lituanistinės mokyklos pamokoje.

Alma Adamkienė K. Donelaičio lituanistinėje mokykloje.

niais, kalbėjo apie kalbų mokėjimo svarbą, sakė, kad kuo daugiau žinai kalbų, tuo esi turtingesnis.

Vasario 10 dieną A. Adamkienė šventė savo gimtadienį. Vyresnieji mokiniai padovanojo atviruką, kurį padarė visi mokyklos vaikai, o tėvai ir mokytojai, įteikdami gėlių ir mokyklinį krepšį, pajuokavo, kad visos ponios mėgsta rankines. Mokyklai A. Adamkienė padovanojo dailininkės Tiju Ene Vaivadienės paveikslą „Merginos portretas“.

Lydėdama A. Adamkienę iš klasės į klasę, stebėjau, kaip ji nuoširdžiai kalbino vaikučius, kaip papras-

tai ir maloniai bendravo klasėse su mokytojais ir tėvais. Prisiminiau Tėvo Stanislovo žodžius: „Pasaulio grožį Viešpats sukūrė labai įvairių: kūno, spalvų, gamtos... Visi tie grožiai gali pakylėti širdį aukštyn, bet gali ir nuliūdinti, jei jie tušti ir betiksliai. Tačiau visų grožių brangiausias yra sielos grožis“.

Tokią paprastą, kuklią, nuoširdžią prezidento žmoną sutiko mokyklos bendruomenė.

I. Verbušaitienė
Vašingtono K. Donelaičio
lituanistinės m-l-os vedėja

Keliautoja meno erdvėmis

Šį penktadienį Čiurlionio galerijoje bus atidarama vilnietės Elvyros Katalinos Kriaučiūnaitės paroda „Atodangos“. Gyvenimo užgrūdinta, praleidusi vaikystę vienoje kultūroje, o subrendusi kitoje, savo gyvenimą susiejusi su menu, dar ir šiandieną ieško naujų formų ir galimybių išreikšti save. Savo kūrybą ji apibūdina kaip gyvenimą, kuris yra lyg kelionė laike, bet nebūtinai ta kelionė turi turėti išankstinį tikslą. Iš tiesų, savojo meno pasaulyje, kaip ir gyvenime, ji keliauja, bandydama atrasti naujas meno erdves, nuspalvindama jas nuotaikos, jausmų ar prisiminimų spalvomis. Pasak dailininkės, konkrečiu vaizdu visa tai neįmanoma perteikti, todėl ji ir renkasi abstrakčią formą.

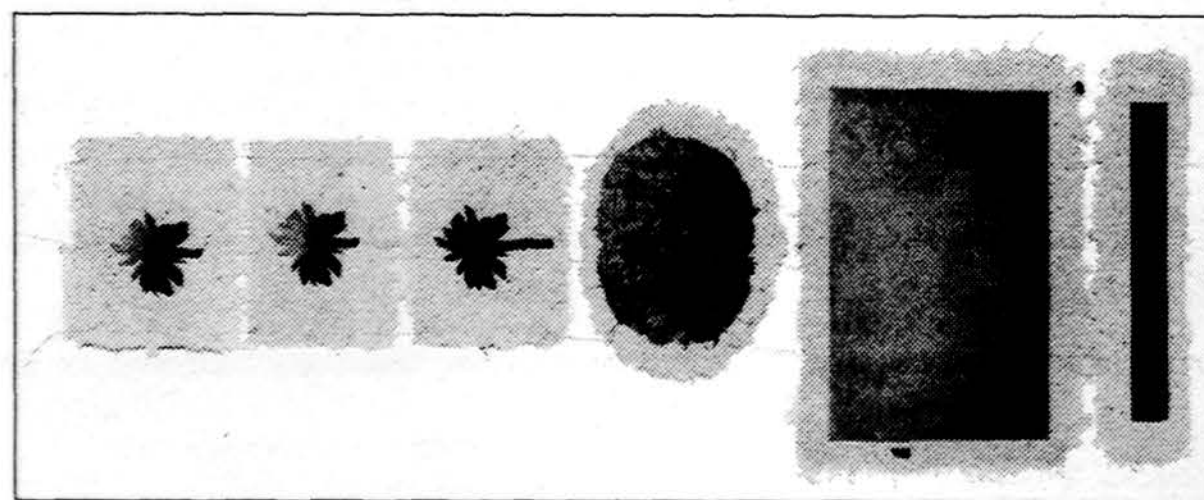
„Prisilietus prie jos asmenybės... suvoki, kad jai veikiau svarbus kūrybos procesas, bet ne rezultatas“ (Dalia Montvilaitė). Vartant jau pageltusius spaudos puslapius, kuriuose pavaizduotas dailininkės nueitas kelias, dažnai galima rasti aprašymus apie jos „baltąjį, geltonąjį, ar juodąjį“ grafikos laiką. Dailininkė prieš penkiolika metų apie savo „baltąjį“ laikotarpį sakė: „Absurdiškos buities akivaizdoje, prieštarų įvykių sraute, ieškau grožio, harmonijos, tikėjimo... Ir nelauktaite atejo... baltasis“. Žodis, kuris turbūt yra labai artimas dailininkei tai „ieškojimas“, nes ji kiekviename savo kūrybos etape gyvena lyg kelioninėje — ieškojimo būsenoje.

Meno gerbėjai Kataliną pažįsta kaip grafikę, kuri kartais dirba ir su labai sudėtinga technika, jungdama ofortą, akvatintą, sausa adata raižytą reljefą ir koliažą. Daug kas gali pasakyti, kad tai jau nebe grafika, o grafinė tapyba. Mėgstančiai eksperimentuoti dailininkei nėra svetimos ir kitos meno šakos. Katalina yra surengusi popieriaus meno parodą, o prieš trejetą metų kauniečiai žavėjosi instaliacija „Atminties labirintai“. Apibūdindama minėtą instaliaciją, dailininkė sakė, kad tai buvo stabtelėjimas ties atminties slenksčiu ir noras atiduoti pagarbą praeičiai. Visi panaudoti instaliacijai elementai buvo paimti iš nykstančios dailininkės vyro tėvų sodybos. Norėdama surasti naujus kelius kūrybai, Katalina užsiima ir popieriaus, kurį naudoja savo darbams, gamyba, įdiegdama jiems beveik trijų dimensijų pojūtį, nes ir

tuoti dailininkei nėra svetimos ir kitos meno šakos. Katalina yra surengusi popieriaus meno parodą, o prieš trejetą metų kauniečiai žavėjosi instaliacija „Atminties labirintai“. Apibūdindama minėtą instaliaciją, dailininkė sakė, kad tai buvo stabtelėjimas ties atminties slenksčiu ir noras atiduoti pagarbą praeičiai. Visi panaudoti instaliacijai elementai buvo paimti iš nykstančios dailininkės vyro tėvų sodybos. Norėdama surasti naujus kelius kūrybai, Katalina užsiima ir popieriaus, kurį naudoja savo darbams, gamyba, įdiegdama jiems beveik trijų dimensijų pojūtį, nes ir

aiškina, jog atrodo, lyg dirbtum su tešla. Kol masė šlapia, ją galima modeliuoti kaip molį. Čia ir išryškėja trečiosios dimensijos galimybė.

Kalbant apie kūrybinius niuansus, reikia prisiminti ir Katalinos gyvenimo vingius, jos atvykimą iš Argentinos į Lietuvą. Elvyra Katalina Kriaučiūnaitė yra emigrantų duktė, kurios tėvai apleido Lietuvą (mama 1928 m., o tėvelis 1930 m.). Katalina gimė Argentinoje, Buenos Aires mieste. Jos tėvai, ypatingai mama, visą laiką svajojo grįžti į tėvynę, bet sugrįžo praėjus daugiau nei ketveriui šimtmečiui. Tai buvo 1957 metai. Ka-

Elvyros Katalinos Kriaučiūnaitės darbas, atliktas ant rankų darbo popieriaus.

popierius jos rankose pasidaro integrali kūrinio dalis ir suteikia galimybę dailininkei išieškoti dar neišbandytų būdų savajai išraiškai įgyvendinti. Su popieriumi grafikė dirba jau dvylika metų. Rankų darbo popierius, anot dailininkės, yra kaip ir pats gyvenimas — trapus, nepatvarus. Kita vertus, svarbi yra popieriaus atmintis, nes tą patį popierių galima permalti daug kartų, kiekvieną kartą išgaunant kažką naujo. Darbo procesas ir masė su kuria tenka dirbti įgyja lyg ir savąją gyvastį ir reaguoja į kiekvieną judesį. Dailininkė šypsodamasi

aiškina, jog atrodo, lyg dirbtum su tešla. Kol masė šlapia, ją galima modeliuoti kaip molį. Čia ir išryškėja trečiosios dimensijos galimybė. Kalbant apie kūrybinius niuansus, reikia prisiminti ir Katalinos gyvenimo vingius, jos atvykimą iš Argentinos į Lietuvą. Elvyra Katalina Kriaučiūnaitė yra emigrantų duktė, kurios tėvai apleido Lietuvą (mama 1928 m., o tėvelis 1930 m.). Katalina gimė Argentinoje, Buenos Aires mieste. Jos tėvai, ypatingai mama, visą laiką svajojo grįžti į tėvynę, bet sugrįžo praėjus daugiau nei ketveriui šimtmečiui. Tai buvo 1957 metai. Ka-

kius pergyvenimus turėjo patirti penkiolikmetė mergaitė, grįžusi į tėvų nupasakotą pasakų šalį, bet atradusi visiškai kitokią aplinką. Katalina atviravo, kad ji nenorėjo apleisti savosios gimtinės, prie kurios buvo ne tik pripratusi, bet ir prisirišusi. Taigi, adaptacija Katalinai naujame krašte buvo sunki. Jos žodžiais tariant, tai ką pamatė Lietuvoje ją labai sukrėtė, nes visas jos gyvenimas apsisvertė aukštyn kojom.

Kai išsiaiškino, kad tėvelis yra buvęs šaulys, šeimą iš Vilniaus ištrėmė į kaimą, į Kidulius. Gerai, kaip vienas pareigūnas išsireiškė, kad ne į „placiosios tėvynės taigą“. Išbuvusi Kiduliuose vos porą metų, Katalina pabėgo į Kauną ir apsigyveno internate. Nuo mažų dienų, kaip prisimena dailininkė, ji mėgo piešti. Persikėlus į Vilnių, Katalina buvo priimta į Meno akademiją (buvusį Dailės institutą), kurį baigė 1968 metais, o 1971 metais tapo tuometinės Lietuvos menininkų organizacijos nare. 1969 metais ji gavo savo pirmąjį apdovanojimą (II premija) — už ekslibrisą konkurse „Vilniaus universiteto bibliotekai — 450 m.“, o naujausias, 2006 metų jos laimėjimas — Katalina tapo Tarpautinės grafikos trienalės „Krokuva 2006“ laureate.

„Atodangos“ — pirmoji Elvyros Katalinos Kriaučiūnaitės asmeninė paroda JAV, kurioje lankytojai galės patys įsitikinti menininkės įžvalgumu ir kūrybingumu. **Parodos atidarymas Čiurlionio galerijoje bus vasario 16 d. 7:30 val. v.** Parodos atidaryme dalyvaus dailininkė iš Vilniaus ir jos dukra pianistė Gabrielė Gilytė-Hein iš Vokietijos.

Leonas Narbutis

Žiūrovai internete pirmenybę teikia lietuviškam serialui

Šiais metais žiūrimiausias internetinio portalo TVLT laidos pritraukia po 30–40 tūkstančių lankytojų (viena laida). Populiariausia iš šių laidų – naujasis lietuviškas serialas „Nekviesta meilė“ (LNK). Šio serialo režisierius yra A. Šlepikas, o pagrindinius vaidmenis atlieka Lietuvos kino ir teatro žvaigždės: Inga Jankauskaitė, Saulius Balandis, Adolfas Večerskis, Rimantė Valiukaitė. TVLT kas vakarą rodo vienos šeimos istoriją, kurioje susipina meilė, išdavystė, pinigai, pavydas ir valdžia. TVLT transliuos visus 51 serialo seriją.

Paskutiniiais praėjusių metų mėnesiais TVLT portalo lankytojai aktyviausiai žiūrėjo realybės „šou“ „Kelias į žvaigždes“ (LNK). Sausį TVLT transliavo visus realybės šou „Kelias į žvaigždes“ (LNK) mokytojų turnyrus, kurie portale taip pat tapo vienais žiūrimiausių. Šio realybės šou populiarumas neblėsta netgi jam pasibaigus.

Kitų žiūrimiausių TVLT portalo laidų populiarumą rodo peržiūrų skaičius – vienos laidos net 20 tūkstančių. Populiariausių laidų sąrašą tęsia „Nuo... Iki“ (LNK), „Myli nemyli“ (LNK) bei „Lietuvos ryto TV“ (TV3), vidutiniškai pritraukiančios virš 15 tūkstančių žiūrovų. TVLT portale jau kelis mėnesius rodomos naujos laidos: „Mados reidas“ (TANGO TV) ir „MTV Office. Live“ (MTV).

Populiariausia naujienų laida tarp TVLT lankytojų išlieka LNK žinios, kurių viena laida vidutiniškai peržiūrima 5 tūkstančius kartų. Dažniausiai lankytojai žiūrėjo naujienas apie stichines nelaimes bei sensacinius Lietuvos įvykius. Todėl nenuostabu, kad reikšmingiausiu praėjusių metų įvykiu TVLT portalo lankytojai kassavaitinėje apklausoje išrinko mirties nuosprendį S. Hussein, o didžiausiu metų skandalu – lietuvių kalbos brandos egzaminų perlaižymą.

Per dieną TVLT portalą aplanko apie 10 tūkstančių unikalių lankytojų, jame nuolat rodomos 34 laidos, taip pat naujausių kino filmų anonsai bei vaizdo klipai. Kiekvieną vakarą portalo lankytojams pateikiamos naujausios LNK, TV3 ir BTV žinios bei įdomiausi reportažai – kai kuriuos iš jų galima pamatyti mobiliame telefone adresu

wap.biteplius.lt.

Dėl detalesnės informacijos galite kreiptis:

Monika Baškytė,
Interneto projektų vadovė
Tel. (8 5) 274 03 72,
mob. tel. 8 652 55 399;
El. paštas:
monika.baskyte@tilde.lt

Apie TVLT

Interneto televizija TVLT yra Baltijos šalių interneto televizijos TV BALT (www.tv.lt, www.tv.lv ir www.tv.ee) dalis, priklausanti UAB „Tilde informacinės technologijos“. TVLT buvo įkurta 2000-aisiais metais. TVLT naudoja duomenų perdavimo technologiją, leidžiančią vaizdą žiūrėti iškart – nereikia į kompiuterį siųsti didžiulių vaizdo failų. Interneto televizija TVLT išplečia tradicinės televizijos galimybes, leidama įvairių vaizdo medžiagą žiūrėti žiūrovams patogiu metu. Dar daugiau – TVLT komanda vaizdo medžiagą redaguoja, siūlo įvairias informacijos kategorijas. Turinys atnaujinamas kiekvieną darbo dieną, nes mes stengiamės pateikti šviežiausią, aktualiausią ir įdomiausią informaciją. Išskirtinę nišą vaizdo medžiagos transliacijų srityje užimantis interneto projektas TVLT taip pat apima konferencijų, seminarų, apdovanojimų, pristatymų ir kitų renginių transliavimo paslaugas. TVLT portalu naudojasi tiek Lietuvoje, tiek užsienyje gyvenantys lojalūs ir aktyvūs interneto vartotojai.

Margumynai

Kinai bus išmokyti stovėti eilėse

Vienuoliktoji kiekvieno mėnesio diena Kinijos Liaudies Respublikoje bus paskelbta eilių diena.

Vyriausybės iniciatyva nukreipta į tai, kad 2008 metų Olimpiados išvakarėse didmiesčio gyventojai būtų išmokyti gerų manierų.

„Pekino gyventojai nėra įpratę stovėti eilėse. Kol kas stotyse ir autobusų stotelėse galioja taisyklė „Kiekvienas už save“, – cituojama „Sinchua“ agentūros pranešime.

Todėl valdžia nusprendė paimti iniciatyvą į savo rankas ir siekti, kad į Olimpines žaidynes atvykę Vakarų turistai besistumdancioje minioje nepasijustų blogai.

Dabar kiekvieno mėnesio 11 dieną visi Pekino gyventojai bus mandagūs, stotelėse paisys eilių, mokysis praleisti vyresnius ir moteris, ir apskritai elgsis kaip džentelmenai.

BNS

A † A VERA BARŠČIAUSKIENĖ

Mirė 2007 m. vasario 11 d., sulaukusi 94 metų.

Gimė 1910 m. balandžio 10 d., Lietuvoje.

Gyveno Orland Park, IL, anksčiau Waukegan, IL.

Nuliūdę liko: anūkė Kristina Stojak su vyru David; proanūkė Ashley Stojak; dukterėčia Aldona Belskus su šeima bei kiti giminės.

A. a. Vera buvo žmona a. a. Jurgio.

Religinės apeigos ketvirtadienį, vasario 15 d., 12 val. p.p. Ascension kapinėse, 1920 Buckley Rd., Libertyville, IL.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Išlydėjus a. a. pulk. Romą Biliūną į amžinybę

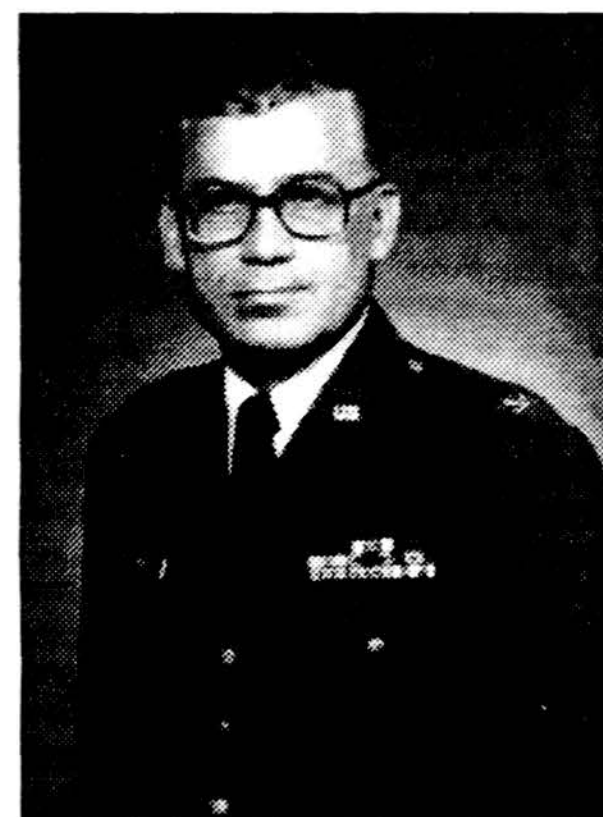
Romas Biliūnas mirė 2006 m. spalio 2 d., Richmond, VA. Ten jis buvo pašarvotas, o palaidotas lapkričio 17 d. Arlington National Cemetery, prie Washington, DC.

Romas gimė Jurbarko ir su motina, broliu Leonu bei dviem seserimis pasitraukė į vakarus, nenorėdami pakliūti artėjantiems rusams. Tėvas, Feliksas Biliūnas, buvo neseniai miręs, vienas brolis, Benas, paimtas į vokiečių kariuomenę, kitas brolis, Albinas, pasiliko partizanauti ir vėliau žuvo. Trečias brolis, Leonas, suėjęs vos 16 metų, buvo vokiečių pagautas ir paimtas į kariuomenę. Tad Romas, būdamas tik 12 metų, perėmė kai kurias tėvo pareigas ir rūpinosi likusios šeimos buvimu. Jis buvo labai kruopštus, išmintingas ir pareigingas.

Atvykęs į Ameriką, stojo į šio krašto aviaciją, tokiu būdu finansuškai padėjo savo mamai ir jaunesnei seseriai Zitai. Jo kita sesuo, Cilė, Vokietijoje ištekojo už Vaclovo Mitkaus ir į Ameriką atvyko atskirai. Būdamas aviacijoje, jis sugrįždavo į namus aplankyti savo motinos, pabūti ir pabendrauti su broliu ir seseria. Viena iš tų kartų jis susipažino su Nijole Žičkute, ją pamilęs ir vedė 1963 metais. Juodu turėjo tris vaikus, Ramoną, Julytę ir Mykolą, o vėliau – keturis anūkus.

Romo išmintingumas ir pareigingumas buvo aviacijoje greitai pastebėtas ir jis buvo išsiųstas į karininkų mokyklą, paskui siųstas į University of Illinois, kurį baigė inžinerijos bakalauro laipsniu. Vėliau įgijo ekonomikos magistro laipsnį University of Maryland. Pasilikęs aviacijos tarnyboje, jis pasiekė pulkininko USAF laipsnį.

Po Vietnamo tarnybos, 1978 m. nusiųstas į Vokietiją, kur tapo planų viršininku Europos Amerikos Aviacijos štabe, o vėliau NATO logistikos planų direktoriumi. 1982 m. grąžintas į Ameriką, kur pradėjo dirbti Pentagono. Prieš išeinant į pensiją, jis buvo aviacijos „Deputy Director of Manpower and Organization“. Už savo nuopelnus ir originalius sumanymus jis tapo vienu įtakingiausių žmonių, įsteigiant „Air Force Manpower“ pareikalavimus ir nepaprastai sustiprino krašto apsaugą. Už tai jame buvo suteiktas aukščiausias kariškas apdovanojimas „The Legion of Merit“. Jis taip pat užsitarnavo daug kitų medalių bei žymenų. Jo

Pulk. Romas Biliūnas

išleistuvių į pensiją šventėje 1986 m. dalyvavo net penki generolai. Pasak vieno pulkininko, kuris yra dažnai dalyvavęs kitose išleistuvėse, jis nebuvo matęs tiek daug generolų vienoj vietoj.

Richmond, VA, šermeryse susirinko visa šeima, giminės ir draugai. Gausus būrys klausėsi kalbų ir atsisveikinimų. Tarp kalbėtojų buvo jo sesuo Zita, kuri prisiminė Romą, kaip brolį, jų augimą kartu, bėgimą į vakarus ir įsikūrimą Amerikoje.

Lapkričio 17 dieną JAV Aviacija jį laidojo Arlington National Cemetery, kur tūkstančiai kareivių ir kitų Amerikos garsenybių rado savo paskutinius namus.

Po gedulingų šv. Mišių Ft. Myers koplyčioje jo kūnas buvo nuvežtas į laidojimo vietą. Karstas buvo vežamas vežimu, pakinkytu šešiais arkliais su raiteliais, lydimas aviacijos orkestro ir ginkluotų kareivių. Paskui aviacijos pulkus sekė ilga eilė mašinų, kuriose važiavo šeimos nariai ir kiti laidotuvių dalyviai. Per laidojimo apeigas kareiviai paleido šūvių salves, atiduodami Romui paskutinę pagarbą. Po laidotuvių apeigų visi buvo pavaišinti Ft. Myers karininkų klube.

Per visą savo karjerą Romas išlaikė taisyklingą lietuvišką kalbą ir niekuomet neužmiršo šelpti lietuviškos organizacijos, tarp jų ir „Draugo“ dienraščio. Tad išsikis ramybėje, Romai. Tu užsitarnavai šį poilsį, o mes, čia pasilikę, prisiminsime ir pasigesime tavo šiltos asmenybės.

Dalyvis

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Prisimenant Ramunę Kviklytę-Lukienę**, jos 5-ųjų mirties metinių proga kunigai – A. Saulaitis, SJ, ir A. Gražulis, SJ, – aukos šv. Mišias Tėvų Jėzuitų koplyčioje vasario 25 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto.

◆ **Cicero Lietuvių Bendruomenės** valdyba ir ALTO Cicero skyrius ruošia Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo iškilmės. Vasario 15 d., ketvirtadienį, 12 val. p. prie Cicero miesto rotušės (50th Ave. ir 26th Street) bus iškilmingai pakelta Lietuvos vėliava. Šią ceremoniją atliks šaulių kuopa „Klaipėda“.

◆ **Vasario 16 d., penktadienį, 6 val. v.** Jaunimo centro valdyba visus maloniai kviečia į tradicinį Vasario 16-osios minėjimą, kuris vyks Jaunimo centro kavinėje. Pranešėjas Bronius Nainys kalbės tema „Tauta ir valstybė šiandieninėje Lietuvoje“. Programėlę atliks mokytojos Jolantos Banienės mokiniai. Šventėje dalyvaus Cook County atstovė etniniam reikalams Pat Michalski. Visus vašins Moterų klubas. Automobilai bus saugomi.

◆ **Vasario 17 d., šeštadienį, 6 val. v.** Lietuvių dailės muziejuje, PLC, 14911 127th Street, Lemont, Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“ organizuoja pianistės iš Vokietijos, tarptautinių konkursų laureatės Gabrielės Gyltės labdaros koncertą. Visus muzikos mylėtojus maloniai kviečiame apsilankyti jaunosios pianistės koncerte.

◆ **Mažosios Lietuvos Lietuvių** draugija Čikagoje maloniai kviečia į tradicinį „Užgavėnių šūpinį“, kuris vyks vasario 17 d., šeštadienį, 6 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje. Meninę programą atliks lietuvių tautinių šokių grupė „Suktinis“, bus vakariėnė, šokiai, kuriems gros Algimantas Barniškis. Status prašome užsisakyti iš anksto tel. 630-969-1316 (Ramūnas Buntinas).

◆ **Lake County, IN, Amerikos Lietuvių Bendruomenė**, East Chicago, IN, Amerikos Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvos Vyčių 82-oji kuopa vasario 18 d. Amerikos legiono 430 posto patalpose, 7430 Broadway, Merrillville, IN, švęs Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Įėjimas nuo 12 val. p.p. Programa prasidės 1 val. p.p. Muzikinę programą atliks Bronius Mūras. Kaina – 12.50 dol. Tel. pasiteiravimui: 219-884-2220 (Joanna Rudzevicius).

◆ **Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios minėjimą JAV LB Lemonto apylinkės valdyba** ruošia vasario 18 d. 12:30 val. p.p. PLC Fondo salėje. Pagrindinis pranešėjas – inžinierius Aleksas Vitkus. Meninę programą atliks Palaimintojo J. Matulaičio misijos choras, kanklių ansamblis „Gabija“ ir Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

◆ **Vasario 18 d. 12 val. p.p.** Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namuose, 2417 W. 43rd Street, Chicago, vyks Užgavėnių – žiemos palydų šventė. Kviečiame mažus ir didelius pasivašinti blynais, virtinukais, pyragaičiais, kava. Netruks geros nuotaikos. Šoksime, žaisime. Laukiame ateinančių

su kaukėmis ir kostiumais. Jums gros Fausta Urbonienė. Įėjimas – 20 dol. suaugusiems, 5 dol. vaikams.

◆ **Vasario 24 d. 12 val. p.p.** Rockford Lietuvių klubas, 716 Indiana Ave., kviečia paminėti Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Jus linksmins tautinių šokių kolektyvas „Klumpė“. Paskausite lietuviškų patiekalų. Kaina – 8 dol., vaikams – 4 dol. Tel. pasiteiravimui: 815-871-7969.

◆ **Vasario 24 d. Mayfield Banquet Hall**, 6072 S. Archer Ave., Lietuvos Vyčiai ruošia pobūvį, kuriame daugelio lietuviškų organizacijų nariui bei vadovui Sauliui Kupriui bus įteiktas pasižymėjusio asmens žymuo. Muzikinę programą atliks Katherine Jagiella (sopranas) ir Faustas Strolia. Kokteiliai 5-6 val., vakariėnė – 6 val. v. Tel. pasiteiravimui: 773-376-4779 (Diann Martin).

◆ **Kun. Kęstutis Kėvalas iš Kauno** vyskupijos, šiuo metu kapelionaujantis Vargdienių seserų vienuolyne Putnam, CT, ir berašantis doktorato darbą, praves rekolekcijas Ateitininkų namuose, Lemont, IL šeštadienį vasario 24 d. Pradžią 9 val. r. Prieš šv. Mišias bus proga susitikimo sakramentui. Visi mielai kviečiami. Registracija pas Ireną Polikaitienę tel. (630)-257-2022 arba el. paštu: jpolikaitis@aol.com

◆ **Vasario 25 d., sekmadienį, 9 val. r.** Šv. Antano parapijos bažnyčioje įvyks šv. Mišios, kurias kun. Kęstutis Trimakas aukos už Lietuvos laisvę žuvusius savanorius partizanus bei už kovingus Lietuvos žmones, išsivadavusius iš komunizmo priespaudos. Tuoj po mišių parapijos salėje įvyks akademinė programa. Pagrindinė šventės kalbėtoja – istorikė Rūta Kuncienė. Renginį organizuoja Cicero apylinkės LB valdyba ir ALTO Cicero skyrius.

◆ **Lietuvos Dukterų visuotinis** susirinkimas įvyks š.m. vasario 25 d. 2 val. p. p. „Seklyčioje“, 2711 W 71st Street, Chicago. Prašom nares ir viešias dalyvauti. Būsime pavaišintos.

◆ **Kovo 4 d., sekmadienį, po 11 val. r.** šv. Mišių įvyks Palaimintojo J. Matulaičio Misijos narių visuotinis susirinkimas.

◆ **Kovo 10 d. 7 val. v.** Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th Street, Lemont IL 60439) vyks koncertas suaugusiems pagal J. Erlicko dainas „Saugokim savo dienas“. Koncertuos nepriklausomų aktorių trupė – Dalia Mikoliūnaitė, Žilvinas Ramanauskas, Artūras Varnas. Tai 1 val. 30 min. (su pertrauka) dainuojamosios poezijos stiliumi atliekama gera šiuolaikinė lietuviška poezija.

◆ **Kviečiame vaikus ir tėvelius į teatrą.** Aktorių trupė „Teatriukas“ iš Vilniaus kovo 11 d., 3 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) atliks muzikinį spektaklį pagal J. Erlicko poeziją vaikams „Kad būtų linksma“. Prieš ir po spektaklio veiks kavinė. Bilieto kaina – 12 dol. Bilietus galima įsigyti „Lietuvėleje“, „Bravo“, „Smilgoje“. Teirautis tel. 708-681-8094.

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION, INC.**
14911 127th Street • Lemont, IL 60439 USA Telephone 630-257-1616
E-mail: admin@lithfund.org www.lithfund.org

Dėmesio!

Lietuvių fondo stipendijų anketos, kaip ir kasmet, bus priimamos iki kovo 15 d., paramos prašymų ir žiniasklaidos anketos – iki balandžio 15 d. Anketas galite rasti aplankę LF svetainės tinklalapį:

www.lithfund.org

Lietuvių fondo adresas:
14911 127th Street, Lemont, IL 60439
tel. 630-257-1616.

Vasario 10 d. Čikagos lituanistinėje mokykloje mokiniai šventė Užgavėnes. Reikia tik stebėtis mokinių ir mokytojų išradingumu – kokių tik kaukių nebuvo pasidarę mokiniai. Vaikščiojo po mokyklą ir čigonės, ir meškos, ir Morė, ir Kanapinis su Lašiniu. Vijo žiemą iš visų pakampių. O gerai pasidarbavę visi ėjo blynų skanauti. Privalgę blynų dar spurgas, kuriomis kasmet vaišina tėvų komitetas, skanavo.

Tad dabar mokiniai jau lauks ateinant pavasario. Šis pavasaris mokyklai – neeilinis. Mokykla švenčia savo 15-metį. Ta proga kviečiame atsilipti visus buvusius mokinius, mokytojus, visus tuos, kurie kartu su mumis norėtų pažymėti mokyklos sukaktį.

Jaunimo centro didžiojoje salėje balandžio 21 d. vyks mokyklos pokylis. Mokykla išleis metraštį, skirtą šiai datai. Norintys pasveikinti mokyklą ar dalyvauti mokyklos sukaktį skirtame renginyje, prašome siųsti žinutes jurate124@yahoo.com; tel. 630-832-6331 (Jūratė Dovilienė) arba laimaa@hotmail.com; 708-349-4768 (Laima Apanavičienė).

Lietuvos generalinis konsulatą Čikagoje,
Amerikos Lietuvių meno draugija
(pirmininkė Nora Aušrienė) ir
muzikinės renginio dalies režisierius,
kompozitorius bei atlikėjas
Kęstutis Stančiauskas
2007 m. kovo 3 d., šeštadienį
Pasaulio lietuvių centre
14911 127th Street, Lemont, IL 60439
rengia šventinį vakarą

Vakaro programoje:
6 val. v. jungtinė dailininkų darbų parodos
Lietuvių dailės muziejuje atidarymas.
7:30 val. v. Lietuvių Fondo salėje džiazas – lietuvių
liaudies ir klasikinės muzikos – šokio koncertas.

Koncerto rėmėjai:
„Atlantic Express“, „Taurus Mortgage“.
Įėjimas nemokamas.